

Maailmankauppalehti

+ REPU-LIITE

3★07

*Intian rautateiden ongelma
ja Lalu Prasad Yadavin
hämmästyttävä ratkaisu siihen*

MATKA AFRIKKAAN

MATKA SUOMEEN

Julkaisija:

Maailmankauppojen liitto ry
Världsbutikernas förbund rf
Rengonraitti 22 as 1
14300 Renko
puh. 045-670 5645
www.maailmankaupat.fi
liitto@maailmankaupat.fi

Maailmankauppojen liitto ry
Världsbutikernas förbund rf

Maailmankauppalehti on reilun kaupan erikoislehti. Sen tavoite on tiedottaa kansainvälisestä kaupasta ja reilusta kaupasta. Maailmankauppalehti pyrkii herättämään monimuotoista keskustelua ja tuomaan esille vaihtoehtoja ja erilaisia näkökulmia kansainvälisen kaupan rakenteisiin ja talouspoliittiseen kehitykseen.

Kaikki kirjoitukset edustavat kirjoittajien omia näkemyksiä, eivätkä välttämättä vastaa Maailmankauppojen liiton virallista kantaa. Lehden vastuu virheellisestä tai pois jääneestä ilmoituksesta rajoittuu ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen. Huomautukset 14 vrk lehden ilmestymisestä.

Lehti ilmestyy vähintään neljä kertaa vuodessa. Tilausmaksu / neljä numeroa on 10 euroa. Tilaus tehdään maksamalla tilaus tilille 800016-70928507 ja kirjoittamalla viestikenttään tilaajan nimi ja osoite. Osoitteenmuutokset liiton toimistoon.

Julkaisun tuottamiseen on saatu ulkoasiainministeriön kansalaisjärjestöille suunnattua tiedotustukea. Julkaisussa esitetyt näkemykset eivät välttämättä edusta ulkoasiainministeriön virallista kantaa.

Toimituskunta:

Päätoimittaja
Antti Markkanen
antti.markkanen@maailmankaupat.fi
041 454 8912

Kati Hjerp
khjerp@ulapland.fi

Repuliitteen vastaava päätoimittaja
Jenni Hamara
hamara@mappi.helsinki.fi

Taitto: Heikki Sallinen / Logopolis
Paino: I-print, Seinäjoki
Painos: 17 000 kpl
ISSN 1455-6987

Kansi:

Toisen luokan vaunussa. Juna nro 2636 Madurai – Chennai Express on yksi noin 12 000 päivittäin Intian Rautateillä liikkuvista junista. Se taittaa 492 kilometrin matkan reilussa 8 tunnissa. Kuva Johanna Helminen.

P Ä Ä K I R J O I T U S

Kasti ja kastiton

Intian kastilaitoksessa on neljä pääkastia, varnaa, sekä näiden ulkopuolelle jäävät kastittomat dalitit ja maan alkuperäiskansat eli adivasit. Alakasteja, jateja, on tuhansia. Myös kastittomat on jaoteltu työperäisesti alakasteihin. Ihminen syntyy tiettyyn kastiin, joka määrää hänen elämänsä: mitä työtä voi tehdä, kenen kanssa mennä naimisiin, missä asua.

Dalitien tehtäväksi on jätetty yhteiskunnan likaisena pidetyt, pienipalkkaiset työt, joita itseään rituaalisesti puhtaina pitävät ylemmät kastit eivät suostu tekemään. Tällaisia ovat mm. siivoustyöt ja kuolleiden eläinten tai niiden osien, kuten nahan, käsittely. Suutari ja siivooja ovat kasti-Intiassa saastaisia.

Aamiainen tulella kastittomien kylässä Etelä-Intiassa. Kuva: Johanna Helminen

Kun paremmin palkatut työt sekä koulutus ovat olleet yläkastien perintöoikeus, on kastilaitos ollut taloudellisen ja poliittisen vallan perusta. Dalitit on pidetty alistettuna uskonnon ja tapakulttuurin määrääminä sekä väkivallalla. Kastittomien pahoinpitelyjä, murhia, kotien tuhopolttoja ja joukkoraiskauksia esiintyy edelleen. Ajat muuttuvat, laki kieltää kastisorron, daliteille on kiintiöitä koulutus- ja virkapaikoissa, kastien väliset avioliitot lisääntyvät, mutta kastisorto ja -väkivalta on voimissaan.

Kastittomien ja matalakastisten poliittinen voima antaa kuitenkin viitteitä vahvistumisesta. Tässä lehdessä sivuilla 8 ja 9 Mikko Zenger kuvaa artikkelissaan 'Haudataanko häpeän aika Intiassa' kastittoman naispoliitikon Mayawatin voittoa Intian suurimmassa osavaltiossa. Yadavit ovat matalakastisia pienviljelijöitä. Lalu Prasad Yadav on Intian keskushallinnon menestyksekkäästi virkaansa hoitava rautatieministeri, jonka työtä pohditaan Näkökulma-kolumnissa sivulla 23.

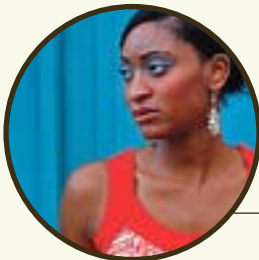
Maailmankaupat tekevät reilun kaupan työtään erityisen alistetussa asemassa olevien ryhmien, kuten kastittomien, kumppaneina. Intialaiset nahkatyöläiset Benjamin Sundar-kumar ja Daniel Jesudoss vierailivat maailmankauppojen kutsumina Suomessa viime keväänä. Tästä sivuilla 6-7.

Antti Markkanen

S I S Ä L T Ö 3 / 2 0 0 7

- Visiitti: Jaana Airaksinen 3**
- Tänään ajattelin toisin: Mahdollisia ja mahdottomia matkoja 3**
- Poliittinen pilapiirros 3**
- Tansania: Teen perheviljelijät eivät tyydy osaansa 4**
- Matka Suomeen 6**
- Haudataanko häpeän aika Intiassa? 8**
- Repu-liite 11-13**
- Ruokaa reilusti: Afrikka 14**
- Kirjat: Vettä kaikille 15**
- Ekologisesti tuotettujen vaatteiden tarjonta kasvaa 16**
- Arkien kohtaaminen: Toimeentulo työstä 18**
- Origami – jumalaista paperintaittelua 19**
- Reilu matkailu: Matka Afrikkaan 20**
- Abortista rangaistujen naisten tukeminen reilun kaupan kautta 22**
- Näkökulma komiteamietintöihin: Intian rautateiden ongelma ja Yadavin hämmästyttävä ratkaisu siihen 23**
- Maailmankauppalehti 20 vuotta sitten 23**
- Sarjakuva 23**
- Reilun kaupan toimijat 24**

V I S I T T I

Kehitys-
yhteistyö
nyt

perinne ei välttämättä istu Nicaragu-
aan. Eikä suomalainen metsäosaa-
minen ole sellaisenaan siirrettävissä
tropiikkiin. Asiantietäjän voi olla
vaikea uusissakaan olosuhteissa kyetä
kyseenalaistamaan omaa osaamistaan.

Suomi ja monet muut teollisuus-
maat ovat poliittisesti ja sosiaalisesti
melko yksinkertaisia ympäristöjä
toimia. Etelässä kohdattavana voivat
olla huomattavasti kimurantimmat
sosiaaliset prosessit, vaikkapa Intian
kastilaitos. Miten sen kanssa – tai sitä
vastaan – osaisi toimia? Olosuhteet
ovatkin oudot ja tuntemattomat.

Kehitysyhteistyö kuitenkin nivou-
tuu kaikkialla osaksi useita erilaisia
prosesseja ja vaikutukset tuntuvat
muuallakin kuin varsinaisessa tuo-
toksessa. Niiden ymmärtäminen on
hidasta ja vaivalloista, ja ennakoimi-
nen erittäin vaikeaa. Tämä ei tarkoita,

etteikö ymmärtämistä pitäisi vakavas-
ti ja hikeä säästämättä yrittää.

Vieras ympäristö hämmentää ja
hämmennys on myönteinen asia.
Epävarmuutta monesti vieroksutaan,
mutta se voi avata tien kuuntelulle ja
uusille ajatuksille. Kun ei valmiiksi
tiedä, kun uskaltaa olla epävarma, voi
oppiakin jotakin. Muualle mennessä
onkin paljon kysymys siitä, osaako
oppia osaamastaan pois.

Kehitysyhteistyöministeri Paavo
Väyrynen ilahdutti nostamalla kehi-
tysyhteistyön politiikan yläkertaan,
hän myös herätti julkisen kehitysyhteistyökeskustelun talviunesta. Paljon
kiinnostavaa on noussut esiin, kuten
huoli ilmaston lämpenemisestä ja
tarve tehdä sille jotakin.

On myös kummallisuuksia.
Budjettituki toimii aikalaistodistajien
mukaan hyvin Mosambikissa ja Tan-
saniassa taas ei, koska siellä hallinto-
rakenteita runtelee korruptio. Mitä
tästä voi päätellä? Ehkä budjettitukea
kannattaa toteuttaa ja laajentaa
siellä, missä sen on todettu toimivan
ja vähentää sieltä, missä se ei koke-
muksen mukaan ole toiminut?

Maailma on muuttunut ja nyt olisi
tunnistettava uusia prosesseja, ja tar-
tuttava niihin. Myös ensisijaisuudet ja
järkeily muuttuvat, Suomen etukin on
paljon laajempi asia kuin ennen. Sitä
paitsi vientivetoinen kehityspolitiikka
vie suoraan allikkoon, koska meil-
lä todella niin harvoin on muualle
sopivia ratkaisuja. Joskus on, mutta
vain joskus, nyt on löydettävä paljon
useammanlaisia vaikutusvaltaisia
keinoja ja kaikella tällä on kiire.

Se mikä ei ole muuttunut miksi-
kään, on herkkyyden tarve. Kehitys-
yhteistyössä yksi ei edelleenkään sovi
kaikille.

Jaana Airaksinen
jaana.airaksinen@voima.fi

K O L U M N I

Tänään ajattelin toisin

Mahdollisia ja
mahdottomia matkoja

S euraavankaltaiset kommentit ovat tulleet yhä tavallisemmiksi: "Yritimme
kerran matkustaa lapsen kanssa junalla. Mahdotontahan se oli, joten
oli pakko hankkia auto." Tai: "Muutin kauemmas keskustasta joten auto oli
nyt sitten hankittava." Ja joskus näin: "Sanoin tytölle että nyt on mahdotonta
päästä kuvataidekouluun kun auto on varastettu".

Joskus on ihan mahdotonta keksiä, miten näihin suhtautuisi. Nyökkäilenkö
ymmärtäväisesti vai yritänkö väittää vastaan? Selitänkö, kuinka olen aina
kulkenut julkisilla liikennevälineillä ja lapset ovat oppineet käyttämään niitä
ihan itsenäisesti. Kuinka olen aina kävellyt töihin. Kerronko, kuinka minä
matkustin kerran bussilla Helsingistä Padasjoelle mukanani vauva kantoko-
passa, leikki-ikäinen rattaissa ja vielä kaksi kissaa ja matkatavarat? Myönne-
tään, että rahastaja kysyi epäuskoisena "Te kaikkiko?", mutta perille päästiin.
Hankalaahan se oli, mutta ei suinkaan mahdotonta.

Mahdoton ja mahdollinen on muuttanut merkitystään elämäni aikana, aina-
kin mitä tulee liikkumiseen ja liikenteeseen. Henkilöautoilun räjähdysmäinen
kasvu on muokannut käsityksiä siitä, mikä on välttämätöntä ja mikä mukavu-
denhalua. Riippumatta siitä, onko kunta sitoutunut kestävään kehitykseen,
kaupungin ja liikenteen suunnittelussa suhtaudutaan autoilun kasvavaan
määrään kuin luonnonvoimaan, johon ei voida vaikuttaa.

Tärkeänä ja tarpeellisenä pitämämme henkilöautoliikenne tuottaa pääs-
töjä niidenkin maiden puolesta, joissa yksityisautoilu kuuluu vain harvoille
varakkaille. Pikkukaupungissa asuvana minun on helppo uskoa arviota, jonka
mukaan suuri osa automatkoistamme koskee välimatkaa, jonka olisi hyvin voi-
nut kävelläkin. Niin kauan kuin auto on statussymboli, on turha kuvitella että
mikään kaupunkirakenteen tiivistäminen vähentäisi autoilua niiden kohdalla,
joilla on siihen mahdollisuus.

Kaikilla ei tuota mahdollisuutta ole. Liikkumisen vaikeuteen tai help-
pouteen vaikuttaa ainakin varallisuus, sosiaalinen asema, ikä, terveys ja
sukupuoli. Näin on Suomessakin, vaikka siitä harvoin keskustellaan. Jos taas
ajattelemme muuta maailmaa, päivittäisestä liikkumisesta ja varsinkin sen
vaikeudesta tulee yllättäen hyvinvoinnin merkittävä este. Lisäksi siitä tulee
erityisesti sukupuolikiysymys.

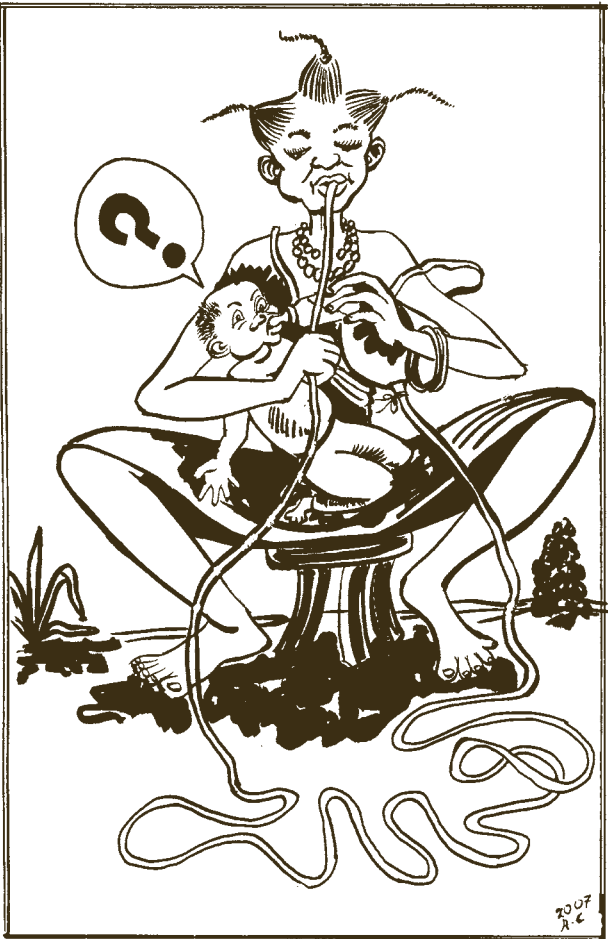
Oikeus liikkua paikasta toiseen saattaa olla perustavaa laatua oleva
ihmisioikeus, mutta tämä oikeus ei toteudu tasapuolisesti eri maissa, eikä
edes samassa maassa ihmisten kesken. Kiinalaisen Wuhanin asukkaiden liik-
kumista ja nimenomaan sen köyhyysaspektia kuvaavan raportin hauska mutta
vaikuttava nimi "A Lifetime of Walking" pysäytti minut, elämänikäni kävelleen.
Wuhanin asukkaiden liikkuminen kävelemällä ei toki ole oma valinta, ja siksi
raportin ja sen kaltaisten keräämä tieto on tärkeää.

Liikkumista sukupuolikiysymyksenä on tutkittu myös Euroopassa. Naiset
nimittäin ovat enemmistönä ryhmissä, joilla ei ole mahdol-
lisuutta henkilöauton käyttöön. Tärkeä huomio
kaikissa autoistuvissa maissa on se, että
henkilöautojen määrän kasvaessa julkisen
liikenteen kannattavuus ja siten myös
tarjonta kärsii, mikä puolestaan
vaikeuttaa autottomien henkilöiden
ja perheiden asemaa etenkin
varattomien kohdalla.
Oli sitten kysymys Intias-
ta, Perusta tai Skotlannista,
turvallisuuskysymykset ovat
tärkeitä. Puutteellinen tai turvaton
julkinen liikenne saattaa paikoin
olla este tyttöjen koulunkäynnille,
ja se vaikeuttaa työnteoa ja perheen
huoltamista. Pimeällä liikkumisen pelko
on tuttua meilläkin. Liikkumiseen liittyy myös
ajankäyttö: esimerkiksi kävelemiseen kuluva aika
on huomattavasti pitempi kuin autolla liikkuen.

Entä meillä? Mikä on suurin syy esimerkiksi omaan liikkumistapaani? Ja
kuka kyselisi ajokorttitalta iäkkäältä naiselta tai varattomalta perheeltä,
miksi he pysyvät kotonaan eivätkä käytä palveluja? Monet ongelmat ovat
yhteisiä niin Pohjoiselle kuin Etelällekin. Ehkä todellisten mahdottomuuksien
kartoitus olisi lopultakin hyödyllisempää kuin optimististen mahdollisuuksien
varassa tehty suunnittelu.

Inka-Maria Laitila

P I L A P I I R R O S

Arnold Chatanda

opiskelee kuvanveistoa
Bagamoyo Sculpture
Schoolissa ja piirtää sar-
jakuvia tansanialaiseen
Changamoto -sanoma-
lehteen.

Tansanialaisen piirtäjän
pilapiirroksessa äiti
kuvaava maan hallitusta,
lapsi kansaa.

Tansania: teen perheviljelijät eivät tyydy osaansa

(Kahvia, teetä ja rakennesopeutusta, osa III)

Tansanian teeteollisuuden alku ajoittuu vuoteen 1902, jolloin maata hallitsevat saksalaiset toivat teen Amaniin Tangan alueella (Koillis-Tansaniassa). Saksan hävittyä ensimmäisessä maailmansodassa astuivat britit tilalle.

Perinteiset teentuotantoalueet maassa ovat lounaasta Malawin rajalta maan läpi koilliseen kohti Keniaa kurottuvalla linjalla, etelästä lukien Rungwe Mbeyassa, Mufindi ja Njombe maan keskellä Iringassa ja Lushoto ja Amani Tangassa lähellä Keniaa. Omana taskunaan on Bukoba Viktoriajärven länsirannalla.

Teeteollisuus kasvoi voimakkaasti itsenäistymisen jälkeen 1970-luvulla jolloin hallitus perusti ohjausviranomaisen, Tanzania Tea Authorityn (TTA), jonka oli määrä kehittää teentuotantoa ja -teollisuutta ja erityisesti nopeasti kasvavaa pienviljelijöitten tuotantoa.

TTA valtuutettiin perustamaan omia viljelmiä eri puolille maata samalla kun se tuki pienviljelijöitä teenviljelyn tekniikoissa ja perusti teetehtaita kaikille viljelyalueille alkujalostusta varten. (tuoreiden teelehkien esikuivaus, murskaus, fermentointi, uunikuivaus ja seulonta eri laatuihin)

Tehtaita alkujalostusta varten rakennettiin kaikkiaan viisi, Mponde Lushotoon, Maruku Bukobaan, Katumba ja Mwakaleli Tukuyuun ja Lupembe Njombeen. TTA:n kehitettäväksi annettiin myös Dabagan teeprojekti Iringassa. TTA:n aikana Tansanian teentuotanto kasvoi kaikkiaan merkittävästi samalla, kun myös pienviljelijäin teentuotantoala ja tuottavuus lisääntyivät voimakkaasti.

Teeteollisuuden yksityistäminen

Tansaniassa päätettiin rakennesopeutusohjelman ja talouden liberalisoinnin aloittamisesta 1990-luvun puolivälissä ja julkisen tuotantosektorin yksityistämiseksi perustettiin erityinen Presidential Parastatal Sector Reform Commission (PSRC).

PSRC aloitti teeteollisuuden yksityistämisen 1998 ja saattoi sen loppuun 2003.

Hallituksen normipolitiikka oli osoittaa 75% teetehtaiden osakkeista yksityisille sijoittajille ja varata loppu 25% alueen pienviljelijöille. TTA:n mukaan lähtökohtana oli 100% omistusoption osoittaminen pienviljelijöil-

Teelehtien esikuivaus.

le minimiomistuksen ollessa 25%.

Hallitus ohjasi viljelijöitä järjestäytymään paikallisesti rahoituksen hankkimiseksi heille teetehtaista varatun omistuosuuden ostamiseksi. Useimmilla alueilla viljelijät eivät pystyneet saamaan rahoitusta kaupapahinnan maksamiseksi valtiolle ja tehtaiden omistus päättyi ulkopuolisten käsiin, monet sataprosenttisesti.

Poikkeuksena kaikista muista TTA:n tehdaskaupoista oli Mponden teetehdas Lushotossa, missä muutama harva viljelijä perusti Usambara Tea Growers Associationin, esiintyi alueen viljelijöiden nimissä, anoi ja sai ostaa 100% omistuksen alueen teetehtaseen. UTEGA:sta lisää jäljempänä .

Yksityistämisen toteutus

Kaikki TTA:n omistamat teetehtaat myytiin ulkopuolisille sijoittajille. Maan hallitus ei tehnyt yritystäkään auttaakseen viljelijöitä hankkimaan edes minimiksi tarkoitettua 25%:n omistusta tehtaista.

Hallituksen omaksuma yksityistämistrategia jätti teen pientuottajat monella tavoin haavoittuvaan asemaan ja täysin riippuvaisiksi tehtaiden uusista omistajista, joista tuli ainoa teelehkien ostaja TTA:n tilalle. (Tuore teelehti pitää saada tehtaaseen kahdeksan tunnin kuluessa poimimisesta). Seurauksena oli raakateen hintojen polkemista, epäsäännöllisyyksiä maksatuksissa ja joissakin tapauksissa häikäilemätöntä maksujen laiminlyöntiä.

Variaatioita teemasta

Rungwe Small Tea Growers Association (RSTGA)

Teenviljelyn alku Rungwessa ajoittuu 1950-luvulle suurille plantaaseille tai maahanmuuttajien (eurooppalaisten halpatyöllistämisperäisten) suurtiloille. Näiden toiminta kuihtui 1970-lu-

vulla toimintaympäristön muutoksen mukana: TTA loi kilpailutilanteen, mihin ei vanhalla tuotantokulttuurilla aina pystytty vastaamaan. Ennen TTA:n perustamista kaikki pienviljelijöitten tee prosessoitiin yksityisessä Tukuyu Tea Estatesin Jivanjee Tea Factory:ssä.

TTA rakensi Rungween Katumban

tehtaan v. 1974 ja Mwakelelin 1981 pienviljelijäin tuotannon jalostamiseksi. Tämän seurauksena alueen teentuotanto ja viljelyala kasvoi valtavasti ja nykyään 60 % Tansanian pienviljelijäin tuottamasta teestä on Rungwesta peräisin. Määrä on 10% maan koko teentuotannosta.

Yksityistäminen

Julkaistujen tavoitteiden mukaan TTA:n jakamisella oli määrä erottaa sen kaupalliset ja säätelytehtävät toisistaan. Rungwessa jako johti WATCO-nimisen yhteisyrityksen syntymiseen (Wananchi Tea Company) v. 1999 RSTGA:n (Rungwe Small Tea Growers Association), 25% ja Tanzania Tea Packers (TATEPA) kesken. TATEPA:lle tuli 75% ja yhtiön johtaminen mukaan lukien kaikki markkinointi.

WATCO:n omistukseen on siirtynyt kaikki TTA:n omaisuus Rungwessa: Katumban tuotannossa oleva tehdas, jonka kapasiteetti on 2,4 Mkg ja Mwakaleli (1 Mkg), joka jätettiin autioksi kaupan toteuduttua.

RSTGA:n mukaan sillä on TATEPA:n kanssa sopimus, että tehdas käyttää vain pienviljelijöitten teetä eikä TATEPA osallistu teenviljelyyn – mutta vastaavasti teenviljelijöitten ei ole sallittua harjoittaa teen jalostusta tai kauppaa muiden kuin TATEPA:n kanssa.

(TATEPA on pörssiyhtiö, jonka suurin omistaja ainakin vielä jokin aika sitten oli CDC – Commonwealth Development Corporation – Englannin valtion kehitysyhteistyöyhtiö (!) ja jota on rahoitettu myös Suomen kehitysyhteistyövaroilla Finnfundin kautta.)

WATCO:lla on sopimus teenmyynnistä Café Directille reilun kaupan sertifiointijärjestelmän puitteissa, jossa RSTGA:lle maksetaan 0,5 USD /kg järjestön sosiaaliin ja kehityshankkeisiin.

Edelleen sopimuksen mukaan RSTGA voi, mutta vain yhtiön (WATCO) kautta, tehdä teekauppoja ulkopuolisten ostajien kuten reilun kaupan järjestöjen (fairtrade organizations) kanssa ja saa hyväkseen osan sellaisten kauppojen tuotosta.

RSTGA:n puheenjohtaja Mr. Mwakilingan mukaan viljelijät ovat juuri päättäneet nostaa omistuksensa WATCO:ssa 50 prosenttiin, mihin TATEPA on ilmoittanut suostuvansa, mikäli viljelijät ovat valmiit käteis-

Kuivattu tee lajitellaan seulojen avulla eri laatuihin myytäväksi pakkaajille tai välittäjille.

maksuun ja edellyttäen, että yhtiön johto jää TATEPA:n hoidettavaksi.

Tampereen kehitysmaakauppa vieraili RSTGA:ssa v. 2005 ja on pitänyt yllä yhteyttä mahdollinen yhteistyö mielessä. Puheenjohtaja Mwakilingan mukaan RSTGA tavoittelee oman teenpakkaamisen ja markkinoinnin aloittamista, mihin sillä on oikeus WATCON puitteissa ”on commercial basis” – mitä tämä käytännössä tarkoittaa, jää nähtäväksi, kunhan viljelijät saavat suunnitelmansa toteutusasteelle. Tähän hankkeeseen Mwakilinga toivoo kehitysmaakaupan panosta.

Testaamme viljelijäin kanssa parhaillaan ”on commercial basis”-ehtoa yrittämällä ostaa teetä suoraan RSTGA:lta ilman pörssiyrityksen väliintuloa.

Usambara Tea Growers Association (UTEGA)

Länsi-Usambara, Kilimanjarolta kaakkoon sijaitseva, jyrkkärinteinen paljolti paljaaksi hakattu tuliperäinen vuorijono kattaa osan Korogwea ja Lusothoa Tangan maakunnassa. Vuoret yltyvät 2300 metriin, mutta suurin osa teenviljelystä asettuu 1000–1500 metrin korkeudelle.

Teen perheviljely Länsi-Usambarassa alkoi heti itsenäistymisen jälkeen 1961. Alunperin viljelyä oli järjestämässä maatalousministeriö, jolta vastuu siirtyi TTA:lle.

Mponden tehtaan myynti

Länsi-Usambaran viljelijät perustivat Usambara Tea Growers Associationin (UTEGA), joka koostui Korogwen ja Lushoton perheviljelijöistä. Heidän teensä prosessoidaan Mponden teetehtaassa Lusothossa.

Yksityistämisen prosessin aikana n. 20 yhdistyksen jäsentä yli viidestä tuhannesta (5000) puheenjohtajansa – samalla paikallinen kansanedustaja – johdolla pyysi valtiolta lupaa lunastaa omistukseensa Mponden tehtaan ja edelleen kutsui mukaan yksityisen liikekumppani Mullan perheyriksen perustamaan Lusotho Tea Companyn tehtaan pääomistajaksi ja liiketoimintoja johtamaan. Samaiseen Mullan perheeseen törmäsivät myöhemmin

myös Lupemben viljelijät, joiden lähes kokonaan omistaman teetehtaan PSRC käytännössä pakkomyi vastoin viljelijäin tahtoa samaisen Mullan perheen samaiselle Lusotho Tea Companylle.

Maan hallitus kaupan hyväksyessään mahdollisesti kuvitteli ostajana olevan koko 5000 paikallisen viljelijän yhteisö ja sen yhteistyökumppani. Tänään Lusotho Tea Company on puhtaasti Mullan perheen yhtiö, jossa paikallisilla viljelijöillä ei ole mitään sijaa. Sama Lusotho Tea Company onnistui ostamaan hallitukselta myös Tanzania Tea Blenders Ltd:n, joka omistaa Africafe-tavaramerkin Tansaniassa, ja kaappasi Tampereen kehitysmaakaupan tälle toimittamat koneet vastoin Tansanian korkeimman oikeuden päätöstä ja on onnistunut vetkuttamaan asiaa vetomuustuomioistuimessa jo vuosia.

Tilanne UTEGA:ssa tänään

Lusotho Tea Companyn saatua Mponden tehtaan hallintaansa toteutettiin viljelijöiden ulosajo: yhtiö on pimittänyt kaiken tiedon yrityksen tilasta vähemmistöosakkailta tilinpäätöstietoja ja vuosikokouksia myöten. Tehdas ei ole maksanut viljelijöille sopimusten mukaisesti eikä ajallaan.

Korogwen viljelijät ovat todenneet tilanteen toivottomaksi ja tehneet päätöksen irtautua UTEGA:sta ja perustaa oma yhteisö. Tavoitteena on rakentaa oma teetehdas ja päästä kokonaan eroon ja riippumattomaksi Lusotho Tea Companystä.

Teetoimitukset Lusothoon on lopetettu ja pitkistä ja hankalasta matkasta huolimatta tee viedään yksityiseen Ambangulun tehtaaseen, kunnes oma tehdas toivon mukaan pystytään rakentamaan.

Kun Lupemben viljelijät lakkasivat toimittamasta teetä Lusotho Tea Companylle maksujen laiminlyönnin takia, määräsi oikeus heidät jatkamaan toimituksia, koska niin oli sovittu. Käteismaksu määrättiin ehdoksi. Odotettavaa on, että myös Korogwen viljelijät saavat haasteen.

Dabaga Tea Project

Dabaga Tea Projectin suunnitteli TTA jo vuonna 1989 omille tiloilleen

ja perheviljelmien tueksi Dabagan alueelle, n. 400 km Sambian suuntaan Dar es Salaamista. Alkuperäissuunnitelma sisälsi 1000 ha uusia plantaasiviljelmiä ja 4000 ha perheviljelmiä ja niitä varten kolme uutta teetehdasta.

Yksityistäminen

Hanke ei koskaan edennyt suunnittelua pidemmälle. TTA:n yksityistämisen yhteydessä projekti annettiin paikallisten yrittäjien kehitettäväksi ja toteutettavaksi, mutta palautui takaisin valtiolle kun ei edennyt silläkään konseptilla.

Usambaran peittäneet metsät parturoitiin vientiin 1900-luvun lopulla.

Esikuivattujen teelehtien murskaus hiertimessä.

Tässä vaiheessa valtio antoi hankkeen viljelijöitten toteutettavaksi. Näiden maita oli otettu valtion haltuun sen alkuaan yrittäessä saada hanketta liikkeelle.

Kyläläiset, enimmäkseen teenviljelijöitä, ovat perustaneet yhdistyksen ja Rungwe Udzungwa Agriculture Companyn (RUACO) hankkeen toteuttamiseksi Mr. George Kyejon johdolla, joka aiemmin oli Tanzania Tea Smallholders Development Agencyn toimitusjohtaja. Tämä hallituksen viranomainen on vastuussa teen pienviljelijäin olojen ja elinkeinon kehittämisestä ja osallistui merkittävästi myös TTA:n yksityistämisen toteuttamiseen – Mr. Kyejo vastaa nyt virkauransa tekemisten aikaansaamiin haasteisiin suoraan viljelijöiden edusmiehenä.

Yhtiö pyrkii ostamaan paikalliset valtion teeviljelmät, kehittämään niitä ja omistajviljelijöittensä teen tuotantoa, rakentamaan teetehtaan ja ryhtymään itse markkinoimaan omaa teetään.

Apua viljelijät ovat pyytäneet mm. Café Directiltä.

Nykytilanne

Heinäkuussa 2007 RUACO sai valmiiksi liiketoimintasuunnitelman Dabaga Tea Development Projektin ykkösvaihetta varten ja on jättänyt rahoitushakemuksen paikalliselle investointirahoituslaitokselle tehtaan

ja siihen liittyvän infrastruktuurin rahoittamiseksi. Tämä osuus hankkeesta on n. 2,1 MUSD. Kokonaiskustannusarvio ylittää 4 MUSD. Café Directiä on pyydetty hankkeeseen pääomarahoittajaksi ja vastaamaan markkinoinnin suunnittelusta ja toteuttamisesta. Tampereen kehitysmaakaupalle on esitetty pyyntö osallistua hankkeeseen erityisesti koneistoinvestointien toteuttamiseksi.

Teen pienviljelijäin järjestäytymisen Tansaniassa teetuoannon yksityistämisen prosessin myötä johti paitsi orjasopimuksiin tehtaitten uusien omistajien kanssa, myös ajan kuluessa ja keskinäisen yhteistyön tiivistyessä selkeään käsitykseen omasta asemasta ja haluun saada siihen perusteellisia muutoksia.

Suurimpana ongelmana on se, että globalisaation hyötyjen käytössä olevat runsaat pääomat karttavat talouden demokratisoitumiseen johtavia hankkeita. ★

David Kheri

Kirjoittaja työskenteli sittemmin yksityistetyin Tanzania Tea Blenders Ltd:n pitkäaikaisena suunnittelupäällikkönä ja toimii tällä hetkellä Tampereen kehitysmaakaupan etupäässä pikakahvitehdas Tanicaan liitetyissä projektitehtävissä Tansaniassa.

Kahvia, teetä ja rakennesopeutusta, osat I ja II ovat ilmestyneet Maailmankauppa-lehden numeroissa 1&2 2005. Luetta-vissa www.maailmankaupat.fi/maailmankauppalehti

Matka Suomeen

Kuvat ja teksti: Tuija Saloranta

Toukokuussa etelä-intialaisen Palam Rural Centre käsityöläisyhteisön jäsenet Jesudoss ja Sundarkumar vierailivat muutaman viikon ajan Suomessa. Palam on nahkатыöläisten yhteisö, johon kuuluu puolisoistiasataa perhettä. Nahkатыöntekijät ovat Intian kastijärjestelmän hylkimä daliteja, koskemattomia. Palam on pystynyt myymään nahka- ja saippuatuotteitaan mm. Suomen reilun kaupan markkinoille, ja siten turvaamaan jäsentensä arjen.

Suomessa miehet osallistuvat useaan Reilun kaupan markkinatapahtumaan. Ammattimaisen käsityön taito on Suomessa käynyt vähiin, eikä monikaan yleisön joukosta ollut aikaisemmin nähnyt, miten kengät syntyvät käsityönä. Moni nuori ja vanha jäi pitkäksi aikaa seuraamaan työtä.

Vierailun aikana Jesudoss ja Sundarkumar tutustuivat asiakkaidensa maailmaan ja toivat palan omaansa nähtäväksemme. ✨

Palam Rural Centren esittely Maailmankaupalehdessä 2/2007. www.maailmankaupat.fi/maailmankaupalehti.

Yllä: Jesudoss (oik) ja Sundarkumar tutustuivat eduskuntaan kansanedustaja Kirsi Ojansuun ja avustaja Elina Sojosien vieraina. Miehet arvostivat kansan mahdollisuutta suoraan yhteydenpitoon kansanedustajien kanssa. Intiassa tällainen ei ole mahdollista.

Alla: Jesudoss lahjoitti mittojen mukaan tehdyn sandaalit liki kolmellekymmenelle markkinavieraalle eri puolilla maata. Sandaalit saajat saivat seurata jalkineidensa valmistumista vaihe vaiheelta.

Radio Häme haastattelee. Markku Karvonen kysyi Hämeenlinnan torilla auttaako reilu kauppa todella ja miehet vastasivat sen ehdottomasti hyödyttävän heidän yhteisöään. "Ilman sitä olisimme orjien asemassa".

Vasemmalla: Pikkyttö ja suutarimestari maailmankylässä. Maailma kylässä -festivaali Helsingissä 27.5.2007.

Alla: Käsityön taikaa. Kenkien synty perinteisin käsityökaluin kiehtoo kaiken ikäisiä ihmisiä kaikkialla. Suutarimestari Jesudossin työnäytös Hyvinkään Mahdollisuuksien torilla 17.5.2007.

Palam Rural Centre, Tirupur, Intia 19.6.2007

Terveisiä kaikilta Palamin jäseniltä.

Jumalan armosta Jesudoss ja minä saavuimme turvallisesti Palamiin 14. kesäkuuta.

Matkamme Suomeen ja muualle Eurooppaan oli erittäin onnistunut. Käsityöläisen kutsuminen ja työnäytösten antaminen eri puolilla Suomea oli tuore ajatus. Reilun kaupan kumppanimme Ruotsissa, Saksassa ja Italiassa arvostivat tätä tapaanne esitellä kuluttajille reilua kauppaa, tuottajamaiden ihmisiä, kulttuureja, tapoja ja elinolosuhteita sekä tarjota meille mahdollisuus tutustua tuotteidemme ostajamaihin ja kuluttajiin.

Käsittääkseni Suomi on edelläkävijä tämänkaltaisessa reilun kaupan valistustoiminnassa. Ennemmin tai myöhemmin idea otetaan käyttöön muissakin maissa.

Matkallamme Suomessa meillä ei ollut mitään ongelmia, vaan meistä pidettiin hyvää huolta. Olimme kuin kotonamme ja meillä oli useita mahdollisuuksia syödä intialaista ruokaa, mitä emme muualla Euroopassa saaneet. Koska minä olin aiemmin matkustanut Euroopassa, ei ruoka ollut minulle ongelma, mutta Jesudossille se oli. Selviydyimme kuitenkin paikallisesta ruuasta ja palasimme terveisin kotiin.

Hyvistä muistoista ja kokemuksistamme huolimatta Ruotsissa meille sattui ikävä tapaus. Tavattuamme ystäviämme lähdimme Kalmarista kohti Kööpenhaminaa. Junan piti olla suora yhteys mutta Malmön asemalla ilmoitettiin junan vaihdosta. Vaihdoimme junaa ja odotimme 15-20 minuuttia. Sitten ilmoitettiin myös useista muista junien vaihdoista ja peruutuksista.

Viimeisen kuulutuksen jälkeen astuin ulos junasta kolmen matkalaukkumme kanssa. Jesudoss yritti ottaa loppuja kolmea matkalaukkua mukaan, mutta yhtäkkiä junan ovet sulkeutuivat ja juna lähti liikkeelle. Seisoin Malmön asemalla ja Jesudoss oli junassa matkalla väärään suuntaan. Olin hyvin huolissani ja pyysin heti virkailijoilta apua. Jesudoss oli

kyynelissä, koska hänellä ei ollut lippua eikä yhtään rahaa eikä yhteistä kieltä kenenkään junassa olijan kanssa. Luulimme menettäneemme toisemme.

Mutta Jumala oli kanssamme, sillä eräs junan matkustajista näki tapahtuneen ja auttoi Jesudoksen ulos junasta seuraavalla Lundin asemalla. Häntä myös autettiin pääsemään toisella junalla takaisin Malmöhön. Kesti kaksi tuntia ennen kuin kohtasimme jälleen. Sinä aikana vein asian junaviranomaisille ja kirjaimellisesti huusin heille, sillä tapahtunut oli heidän vikansa useiden peräkkäisten peruutusten ja aikataulumuutosten vuoksi eikä matkustajille annettu tarpeeksi tietoa tai aikaa junien vaihtoon.

Vaikeuksiemme jälkeen kohtasimme taas ja jatkoimme matkaamme toisella junalla kohti Kööpenhaminaa. Kööpenhaminassa meillä oli vain kahdeksan minuuttia aikaa siirtyä laiturilta 1 laiturille 9 Saksan Wupperthaliin matkanneeseen junaan. Jouduimme juoksemaan kaikkien kuuden matkalaukkumme kanssa ja ehdimme juuri ja juuri junan tehdessä jo lähtöä. Sitten matkamme jatkui alkuperäisen suunnitelmamme mukaisesti ja kohtasimme kumppanimme Saksassa.

Jos olisimme myöhästyneet siitä junasta, kaikki olisi jouduttu peruuttamaan ja Keski-Euroopan matka olisi ollut hukkareissu. Joka tapauksessa junaseikkailu oli kokemus, jota minä tai Jesudoss emme ikinä tule unohtamaan. Emme kertoneet tapahtuneesta kenellekään Palamissa ennen kuin vasta palatuamme kotiin. Sukulaisemme ja ystävämme olivat tapahtuneesta järkyttyneitä mutta onnellisia kaiken päätyttyä hyvin.

Kerroimme heille kaikki Suomen kokemuksemme ja he lähettivät ystävällisyydestä ja vieraanvaraisuudesta kiitoksensa.

Pitäkää huoli terveydestänne, sillä näimme, ettette syöneet tai nukkuneet riittävästi. Sen on tärkeätä erityisesti, koska panoksenne Suomen ja muun maailman reilun kaupan liikelle on hyvin tärkeä. Sen vuoksi täytyy olla fyysisesti ja henkisesti kunnossa ja täynnä tuoreita ajatuksia ja ideoita.

Parhain terveisin
Sundarkumar

Kastittomilla on tehty pitkään politiikkaa. Koittaako nyt muutoksen aika, kun kastittomat ovat ottaneet politiikan omiin käsiinsä.

Pohjois-Intian ”lehmävyöhykkeellä” sijaitseva Uttar Pradesh on väestöltään Intian suurin osavaltio. Kymmenien miljoonien köyhyysrajojen alapuolella kituuttelevien ihmisten ja suunnattomien tuloerojen ohella osavaltion tunnusmerkkeihin kuuluu räikeä kastisorto. Vauraiden kastihindujen pelko ja kunnioittaminen (lue: nöyristely heidän edessään) ovat monesti kastittomille eli daliteille elinehto.

Pari vuotta sitten Uttar Pradeshin itäosissa korkeaan thakur-kastiin kuuluva **Devendra Singh** pyysi 45-vuotiaalta kastittomalta leskeltä **Phulputti Deviltä** vippiä. Singh oli kertonut tarvitsevansa summan lahjuksiin, jotta hän saisi pankista lainan tyttärensä hääkulujen maksamiseksi. Uskoipa Devi tarinaan tai ei, hän kaivoi pahanpäivän kätöksässään olleet 180 euroa mahtimiehelle. Eittämättä hän laskeskeli, että jo lastensa takia hänellä ei ollut varaa joutua thakurin epäsuosioon.

Siitä lähtien Devi oli rukoillut Singhia maksamaan lainansa takaisin. Kerta toisensa jälkeen Singh oli nöyryyttänyt Deviä muun muassa panemalla hänet kävelemään kilometrikaupalla lähikaupungin pankkiin. Syykin tämäntyyppiseen pompotteluun oli selvinnyt: Devin palatessa tyhjin käsin kotikyläänsä Singh oli yrittänyt jo kahdesti raiskata Devin.

Eräänä iltana viime toukokuussa Singh ilmestyi Devin luokse ilmoittamaan, että lainanmaksu koittaisi lähipäivinä. Devin kummastellessa miksei Singh ollut voinut odottaa aamuun asti ilmoittaakseen asiasta, tämä kertoi halunneensa saattaa ilosanoman heti Devin tietoon.

Singh vaati, että Devin olisi –

Haudataanko häpeän aika Intiassa?

Mayawati säätää uusia koskettelusäytäjä

ilmeisesti kiitoksesi ilosanomasta – luotsattava häntä pimeässä hiukkasen matkaa. Devi suostui aavistaen toki mistä oli kysymys. Kun Singh kävi käsiksi häneen, Devi totesi alistuvansa väkivallatta. Hämmentynyt Singh riisui itsensä ja asettui makuulle, jolloin Devin oli helppo kastroida hänet.

Seuraavana aamuna Devi marssi

poliisilaitokselle mukanaan veitsi ja irtileikattu penis. Hänet pidätettiin ja mikä merkittävintä, Singhkin passitettiin toivuttuaan vankilaan raiskausyrtkystä syytettynä.

Toisin kuin kylän dalitit, naurunalaiseksi saatetut thakurit eivät nähneet jutussa mitään huvittavaa. Devin toiminta saattaa vielä käydä

kalliiksi kylän kastittomille, arvelee tapauksesta kirjoittaneen laatulehti *Tehelkan* toimittaja.

Eikö Devi muka ollut tajunnut, että hän oli uhmannut ja samalla häväissyt räikeästi yhtä perinteisen koskettelukulttuurin pyhimmistä arvoista. ”Puhtaus” on kastihierarkian avainkäsite. Sen perusteella Intian 850 miljoonaa hindua voidaan jakaa **kosketeltaviin** eli enemmän tai vähemmän puhtaisiin kastihinduihin ja likaisiin **koskemattomiin** eli daliteihin.

Kenen koskeminen koskee?

Vielä viime vuosisadan alkupuolella koskettelukulttuuri oli monin paikoin niin tarkkaa puuhaa, että jo kastittoman varjon osuminen kastihinduun saastutti hänet. Nykyäänkin suuri osa kastihinduista pyrkii välttämään lähikontaktia dalitien kanssa. Kosketeltavat ja koskemattomat mahtuvat harvoin samaan pöytään syömään. Intialaisten ”parempien perheiden” pöytä- ja juomatapojen sisäistäminen kesti minultakin kauan. Muistan miten bramiinikaverini eivät juoneet vettä samoista lasista tai pulloista perheidensä samanikäisten palvelus-

poikien kanssa. Iltaisin toki olut maistui saman pullon suusta. Yläkastisten hindujen koskettelukammon omaan arvoonsa jättäneiden dalitien ja muslimien kanssa ei tarvinnut stressata.

Intian kylissä on useimmiten kaksi osaa, kastihindujen ”pääkylä” ja koutuullisen hajuraon päässä sijaitseva kastittomien ”siirtokunta” eli colony. Päiväkontaktit kahden kerroksen kylässä rajoittuvat dalitien työskentelyyn kastihindujen pelloilla. Vapaa-aikana miehet – ja vain miehet – tapailevat harmaalla rajavyöhykkeellä olevassa teetuvassa. Se pieni ero piilee siinä, että kosketeltavat juovat metallimu-keista ja koskemattomat savimukeista.

Järjestetyt avioliitot ovat jyrkästi porrastetun intialaisen yhteiskunnan status quon tärkeimpiä tukirakenteita. Kastihindut vaalivat puhtauttaan avioitumalla pääsääntöisesti oman kastinsa sisällä. Toki näin tekevät useimmat kastittomatkin, joskin eri lähtökohdista. Auta armias, jos seka-avioliiton seurauksena joku koskematon onnistuu tarvelemään hyvän kastihinduperheen vuosisatoja jatkuneen jalostustoiminnan – avioliiton ulkopuolisista suhteista puhumattakaan.

Tiukimmatkaan koskettelenormit eivät kuitenkaan hillitse yläkastisia harjoittamasta seksuaalista väkivaltaa alakastisia kohtaan. Rikkaat yläkastiset ovat luontaisesti raikkailleet kastittomia työntekijöitään tai naapureitaan ilman suurempaa edesvastuuseen joutumisen pelkoa. Tiukan paikan tullen he ovat vältäneet lain seuraamukset hiljentämällä kastittomat sukulaisineen ja viranomaiset isolla rahalla. Valtavat palkkaerot ja jyrkkä kastihierarkia tekevät Intiasta maan, jossa oikeuden saaminen on toisille aina erikoistarjouksessa ja toisille taas aina liian kallista.

Mayawatin Intia

Siis miten olit kerännyt rohkeuden tekoosi, kyseli *Tehelkan* toimittaja kalterien takana istuvalta Deviltä. ”Ajattelin, että nyt kun Mayawati on vallassa, hän pelastaisi minut.” Kuka ihmeen Mayawati? Onko hän joku kastittomien ikioma jumala? No melkein, ainakin Uttar Pradeshissa ja kenties pian myös muualla Intiassa. Mayawati on kastiton naispoliitikko, entinen opettaja, joka viime kevään osavaltiovaaleissa myllersi Intian poliittisen kentän kertaheitolla uusiksi. Hänen johdollaan alun perin kastittomien puolueeksi luotu BSP voitti selvän enemmistön Uttar Pradeshin vaaleissa. Milloinkaan aikaisemmin itsenäisen Intian historiassa dalitpuolue ei ollut voittanut enemmistöä missään Intian 28 osavaltiosta.

Vallankeikautuksen mullistavuutta lisäsi se, että se sattui maan selvästi väkirikkaimmassa osavaltiossa. Poliitiikan kommentaattorit ryhtyivät välittömästi laskeskelemaan Mayawatin mahdollisuuksia kavuta Intian seuraavaksi pääministeriksi. Mahdollisuudet arvioidaan merkittäviksi, etenkin kuin muistetaan, miten taitava vallanvatkaaja Mayawati

Kastittomat kelpaavat aina raskaimman ja likaisimman työn tekijöiksi.

Köyhyysrajan alla kituuttelevat kastittomat saavat ostaa peruselintarvikkeita valtion kaupoista subventoituun hintaan.

on todistanut olevansa. Kolmesti aikaisemmin Mayawati oli onnistunut kampeamaan pienehkön BSP-puolueensa osavaltiohallituksiin, joiden pääministerinä hän toimi.

Intiassa kaksi valtakunnallista superpuoluetta, pitkän linjan valtionhoitajapuolue Kongressipuolue ja oikeistonationalistinen BJP haukoivat henkeään: eihän käsikirjoituksessa hiiskuttu näin kierosta juonesta mitään. Sen sijaan että nämä vakiintuneet superpuolueet olisivat vanhaan tapaan integroineet siivosti käyttäytyneet dalitit ja vähemmistöt ”äänipankkeina” kastihindujen johtamiin suuriin koalitioihin, Mayawati jakoi nyt niille uudet pelimerkit ja säännöt. Tilanne oli nöyryyttävä kastihinduille, jotka olivat tähän saakka määränneet pitkällä kepillään ja paksuilla porkkanoillaan marssijärjestyksen suvereenisti.

Politiikan tutkijat ovat pitkään visioineet sitä, millaiselta Intia näyttäisi, mikäli maan selvän enemmistön (noin 85–88% maan asukkaista) muodostama alakastisten, dalitien,

adivasien (heimoväestön) ja uskonnollisten vähemmistöjen – lähinnä muslimien – muodostama koalitio onnistuisi nousemaan valtaan. Nyt tällaisen tilanteen seurauksia voidaan tarkastella yhdessä osavaltiossa.

Poliittiset kommentaattorit ovat ylistäneet Mayawatia erityisesti siitä, miten taitavasti hän on onnistunut laajentamaan BSP-puolueensa kannatuspohjaa. Mayawati hallitsee aritmetiikan yhtä hyvin kuin Kongressipuolue kultakausillaan. Hän on tajunnut, että runsaan viidenneksen Uttar Pradeshin väestöstä muodostavat dalitit eivät voi yksinään nousta valtaan. Yleispuolueeksi kovaa kyytiä profiloituvan BSP:n sateenvarjon suojiin onkin siirtynyt kasvava joukko kastihinduja ja muslimeja.

Kasti näkyy, jos sen uskaltaa nähdä

Joka kerta, kun ryhdyn erittelemään kastilaitoksen vaikutuksia luennolla, joku kyselee kummissaan, että eikö kastilaitos ole kielletty. Kerron, että kastiin perustuva syrjintä on

toki kielletty Intian perustuslaissa. Se, miten tätä kieltoa on onnistuttu käytännössä noudattamaan, onkin jo toinen juttu. Kastilaitoksella sen sijaan menee hyvin. Hämmäntävää tai ei, mutta Mayawatin voittokin kertoo osaltaan siitä, miten kovaa valttia kasti on politiikassa.

Mikään muu ei murena myyttiä suvaitsevaisesta ja pasifistisesta hindulaisuudesta yhtä tehokkaasti kuin ihmisiä kohdusta hautaan asti karsinoiva kastilaitos. Kastilaitoksen kaikkivoipaisuudesta kielii se, miten syvälle se on syöpinnyt myös Intian vähemmistöuskontoja tunnustavien tajuntaan. Kun kahdelta toisissaan kiistelevältä intialaiselta loppuvat argumentit, he ryhtyvät sättimään toisiaan entisen kastitautustansa perusteella. Intian kristityt ja muslimit ovat valtaosin entisiä alakastisia ja kastitomia hinduja, jotka ovat paenneet kastasortoa uskontoaan vaihtamalla.

Yksisilmäisimmät Intian ystävät uskovat kasisyrjinnän kadonneen uudesta uljaasta Intiasta kenties joi-takin takamaiden syrjäkyliä lukuun

ottamatta. Heidän mielikuvastossaan kastilaitos ei kuulu niihin ilmiöihin, jotka likaavat virallista Intia-ilmiötä ja jotka siten jarruttavat jättiläisen kehitystä siihen suuntaan, missä sen johtajat voivat paremmin perustein ylvästellä maansa olevan maailman suurin demokratia.

Tällaisia tulkintoja esittävät ihmiset niin Intiassa kuin sen ulkopuolellakin potevat muodikasta Intian-tautia, jonka tunnetaan myös nimellä supervaltakompleksi. Heidän kukoistavassa Intiassaan länsimäisittäin pukeutuneet hämmäntävän vaaleaihoiset naisetkin puhuvat kännykkäänsä englantia, kun he kiittävät muskeliautoillaan kuusikaistaisia moottoriteitä pitkin IT-metropolista toiseen.

Tällainen Intia on toki olemassa, mutta se edustaa – toistaiseksi (?) – yhä pientä vähemmistöä. Koska ette kuitenkaan usko minua, niin lainaan Intian tämän hetken arvostetuimman viikkolehden *Outlookin* päätoimittajaa **Vinod Mehtaa**: ”Täytyy elää pysyvässä totuuden kieltämisen tilassa, silmät, korvat ja mieli suljettuna välttääkseen tunnustamasta sitä tosiasiaa, että köyhyys ja äärimmäinen köyhyys Intiassa nojaavat likeisesti kastilaitokseen ja siihen perustuvaan historialliseen syrjintään”.

Vaikka **Mahatma Gandhi** vastusti kiivaasti kastittomien syrjintää, hän näki kastilaitoksessa kuitenkin paljon puolustamisen arvoista. Kastilaitosta on sanottu intialaisuuden kodiksi, joka helpottaa maan kansalaisia paikantamaan asemansa maailman monenkirjavimmaksi väitetyssä jättiläisvaltiossa. Väite pitää toki omalla tavallaan paikkansa, mutta usein melko julmalla tavalla.

Uhkana kastisodat

Avaako Mayawati kastasortoa ylläpitävät lukot?

Samoihin aikoihin kuin Mayawati nousi valtaan ja Devi kastroi Singhin, kokoontui New Delhissä 57 dalitien ihmisoikeuksia ajavan järjestön organisoima ”Koskemattomuutta käsittelevä Intian Kansojen Tuomioistuin”. Sen valta ulottui siihen, että se yrittää saattaa räikeimpiä tapauksia viranomaisten tietoon. Tuomioistuimen asialistalla oli 65 daliteja kohtaan tehtyä väkivallantekoa. Listalla oli tarjolla kaikkia niitä tapoja, joilla kastihindut läksyttävät oman paikkansa unohtaneita daliteja: raiskauksia, ruumiinjäsenten silpomisia, päälle virtsaamisia ja ulosteilla sotkemisia sekä julkisia alasti riisumisia.

BJP-puolueen johtaman liittoutuman pääministeri **Atal Behari Vajpayee** julisti mieluummin kuolevansa kuin syövänsä lehmän lihaa. Makuasioista ei voi kiistellä. Hänen valtakaudellaan Haryanan osavaltiossa kastihindut tappoivat viisi dalitia, joiden väitettiin tappaneen yhden lehmän.

Aika ajoin intialaisissa lehdissä kirjoitetaan ”kastisodista”, eikä aivan perusteita. Joitakin vuosia sitten yläkastisten suurmaanomistajien etuja puolustava biharilainen Ranbir Sena -järjestö julisti haluavansa tuhota kastittomien naisten kohdut, jotta nämä eivät pystyisi synnyttämään lisää daliteja. Ranbir Senan kannattajat kutsuvat muuten tällaisia puheita pitäneyttä johtajaansa Gandhiksi. Mainittakoon, että hänet on etsintäkuulutettu yli 30 murhasta.

Myöntäkäämme siis, että Intiasta löytyy monta rinnakkaista totuutta ja kaikki ne voivat olla yhtä totta. Yhden totuuden mukaan suurelle osalle Intian yläkastista vähemmistöä kastilaitos on valtakunnallinen puhtaanapitolaitos, jonka nimissä ylläpidetään ja oikeutetaan eriarvoisuutta, kylvetään pelkoa ja leimataan epäisänmaallisiksi Intian vihollisiksi ne, jotka uskaltavat kyseenalaistaa perinteisen nokkimisjärjestyksen.

Ydinkysymys kuuluu: uskaltaako BSP käynnistää todelliset rakenteelliset muutokset, jotka parantaisivat dalitien asemaa? Mayawatilla on ainakin hetken hyvät kortit käsissään. Koska todellinen valta lepää Intiassa kuitenkin yhä vahvemmissa kastihindujen käsissä, Mayawatin on jatkossa keksittävä melkoisia korttitemppuja pysyäkseen pelissä mukana. ☆

Mikko Zenger

Kirjoittaja on Intiaan perehtynyt toimittaja ja tutkija, joka on risteillyt Intiassa 1970-luvun puolivälistä lähtien. Zenger esittelee eteläaasialaista todellisuutta paitsi julkaisujensa kautta, myös järjestämällä kierromatkoja Intiaan.Ensi talvena tehtävälle Currykierros II:lle 24.1.–12.2.2008 on vielä tilaa. Matkan juonta voi seurata Riskimatkojen sivuilta www.riskimatkat.com.

Matkojen meiningistä voitte lukea enemmän artikleissa ’Pitääkö bramiinipappi myslipatukasta’ Maailmankauppalehti 4/05 ja ’Vaihtoehtoloma Intiassa’ Maailmankauppalehti 2/06. Molempia numeroita voi veloituksetta tilata Maailmankauppalehden toimituksesta. Luettavissa myös www.maailmankaupat.fi/Maailmankauppalehti.

Puhtaus on puoli ruokaa.

**Maailman-
kaupoista
kautta maan.**

Palamin maalaisyhteisössä saippua tuo leivän pöytään koko perheelle. Tuoksuvat kasviöljysaippuat valmistetaan Etelä-Intiassa reilun kaupan periaatteita noudattaen. Työntekijöille tarjotaan koti, puhdas vesi, terveydenhuolto ja koulutusta lapsille.

Maailmankaupat — Reilua kauppaa

Africafe pikakahvi – reilun kahvin klassikko

Reilun kaupan Africafeta on myyty Suomessa jo yli 20 vuotta. Africafen valmistuksen ei yksityistämässä käynyt kuin Turun Sinapin – se säilyi koti-Tansaniassa. Tosin itse pikakahvitehdas siirtyi perheyriksen haltuun – omistajina ovat nykyään 66 000 kahvin pienviljelijäperhettä Victoriajärven län-sirannikolta. Kuppi kuumaa Tanicalta Bukobasta! Kehitysmä- ja Maailmankaupoista sekä päivittäistavaraliikkeistä. Maahantuoja: Tampereen kehitysmäkauppa, p. (03) 344 6770, www.kehitysmäkauppa.org

Tilaa

Maailmankauppalehti

*Reilun kaupan erikoislehti
jo vuodesta 1984.*

Kehitysmäiden arki ja työ. Ihmiset tuotteiden takana. Tilaa lehti vuodeksi (4 nroa) maksamalla 10 € lehden tiille 800016–70928507. Kirjoita viestikenttään tilaajan nimi ja postitus-osoite.

Kuva: Tree Goslinga 2002 www.vrouwennet.fi/kalimata

It's your world.

Change it.

NO SWEAT
100% UNION MADE

www.NoSweatShop.com

**Tiedustele
paikkakuntasi
Maailman-
kaupasta!**

ETELÄ-INTIAN CURRYKIERROS

24.1.2008–12.2.2008

Miksi Kerala on nimetty Jumalan ja Marxin yhteisyritykseksi? Miksi lapset kirkuvat "pen pen pen" Keralan takavesillä? Minne 50 miljoonaa naista on kadonnut Intiasta? Miltä Intia-ilmiö näyttää kastittomien kylistä käsin? Miksi vaaleus on valttia Intiassa?

Vastaukset selviävät "viidakkovaltio" Keralaan ja "temppelelvaltio" Tamil Naduun suuntautuvalla rennolla mutta mieliku-
vastoja mullistavalla kierroksella.

Maapaketti (1400 € 2h huoneessa) sisältää kuljetukset Intiassa (myös sisämaan lennot), majoituksen ja ruokailut projekteissa!

Matkaa tehdään oman pikkubussin ohella junilla ja veneillä. Lennot Helsinki – Mumbai – Kochi – Chennai – Hel-sinki. Matkan vetäjänä toimii 17 opintomatkaa Intiaan luotsannut Mikko Zenger. Tilaa matkaohjelma ja kysele lisää. Palataan (A)siaan!

Mikko Zenger, 040 569 7860, zenger@kaapeli.fi Lisää tietoja matkoista: www.riskimatkat.com

repu-lute

Reilun kaupan puolesta ry

Reilun kaupan puolesta Repu ry pyrkii lisäämään tietoisuutta Reilusta kaupasta. www.repu.fi

kuva: Raisa Kyllikki Karjalainen

kuva: Pia Jalakanen

Julkiset hankinnat Reiluiksi

Kilpailu Suomen ensimmäisestä Reilun kaupan kaupungin arvonimestä on alkanut

Julkiset hankinnat vastaavat Suomessa noin 15% koko bruttokansantuotteesta. Se merkitsee noin yhdentoista miljardin euron vuotuisia ostoja. Suomalaiset kunnat ja kaupungit ovat suuria kuluttajia, joiden valinnoilla on merkitystä miljoonien kehitysmaissa asuvien tuottajien elämään. Nyt on aika kääriä hihat ylös ja herättää keskustelua yhteisten verorahojemme käytöstä. Tavoitteena on saada Suomeen ensimmäiset viralliset Reilun kaupan kaupungit!

Tehokas Turku

Kuntavaikuttamisen pioneeri Turun paikallisryhmä on kampanjoinut Reilun Turun puolesta jo vuodesta 2005. Aktiivista ryhmää on kiittäminen muun muassa siitä, että:

- Turussa on jätetty valtuustoaloite Reilun kaupan kaupunki -arvonimen tavoittelusta
- yli 40 järjestöä, kahvilaa ja yritystä on siirtynyt Reilun kaupan tuotteiden käyttöön
- yli puolet Turun seurakunnista käyttää Reiluja tuotteita tarjoiluissaan
- Turun Katariinan seurakunta on yksi ensimmäisistä virallisista Reilun kaupan seurakunnista
- legendaarinen Pieni -konsertti kerää joka vuosi musiikin ystävät yhteen vaikuttamaan Reilumman maailman puolesta

Turun osalta Reilun kaupan kriteerien vaatimuksista puuttuu enää kaupungin poliittinen tuki. Lisätietoa Turun kampanjasta ja siinä mukana olevista tahoista saa sivulta www.reiluturku.fi.

Pieni, mutta pippurinen Pori

Porissa Reilu Pori -kampanjaa vetää pieni, mutta erittäin aktiivinen työryhmä. Porissa suunnitteilla on 22.10. järjestettävä julkisia hankintoja koskeva seminaari, kirkkovaltuustoaloite sekä valtuustoaloite. Lisätietoa kampanjasta antaa Hanna Hilden, hanna.hilden@saunalahti.fi.

Tampere kirii

Tamperelaiset ovat lähteneet Reilu Tampere -kampanjallaan hurjaan turkulaisten takaa-ajoon. Kilpailu arvonimestä on kova, sillä myös tamperelaisten kampanjoinnin seurauksena Reilun kaupan kaupungin kriteerit ovat täyttyneet kaupungin poliittista tukea lukuun ottamatta.

Tampereella on tapahtunut seuraavaa:

- Reilun kaupan kaupunki -arvonimen hakemisesta on jätetty valtuustoaloite. Aloite sai suuren kannatuksen ja sen allekirjoitti 63 valtuutettua
- yleisölle avoin keskustelutilaisuus Reilusta Tampereesta järjestettiin Tampereen sosiaalifoorumilla 17.5.
- kaupungin kahviloita on kartoitettu aktiivisesti Reiluja tuotteita käyttävien tahojen paikallistamiseksi

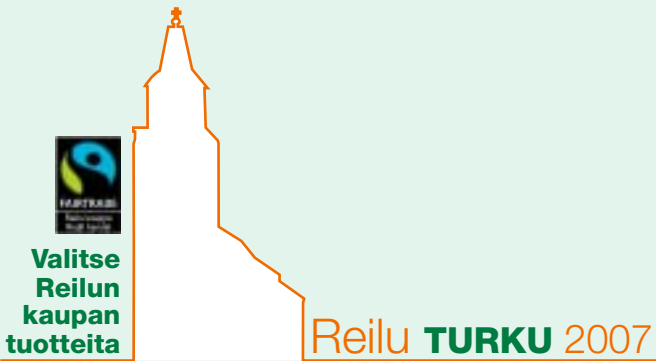
Tampereella kampanjassa on mukana jo 22 järjestöä ja työpaikkaa, 24 ravintolaa ja hotellia, sekä 7 seurakuntaa. Parhaillaan hankkeen tiimoilta ollaan aloittamassa yritys- ja järjestöpuoleen keskittyvää sähköpostikampanjaa. Ilmoita oma yrityksesi tai yhteisösi mukaan ja katso lisätietoa Tampereen toiminnasta sivulta www.reilutampere.fi!

Jyväskylä lähtökuopissa

Jyväskylässä Reilu Jyväskylä -kampanjaa ollaan parhaillaan käynnistämässä.

- Yhteistyötä kampanjassa tehdään Maailmankauppa Mangon kanssa
- Parhaillaan kartoitetaan Jyväskylässä jo Reiluja tuotteita käyttäviä tahoja
- Jyväskylässä suunnitteilla on myös järjestää kunnan päättäjille ja järjestöille suunnattu keskustelutilaisuus

Kampanjan yhteyshenkilönä paikakunnalla toimii Heidi Kilpeläinen (heidi@repu.fi).

Aloita oma Reilu kaupunki -kampanja!

Repu kutsuu kaikki kaupungit ja kunnat mukaan työhön eettisten hankintojen edistämiseksi. Kuntakampanjoinnin aloittamiseen on monta hyväksi havaittua tapaa:

- Tee valtuusto- tai kuntalaisaloite Reilun kaupan tuotteiden käytöstä omalla paikkakunnallasi
- Tilaa Repun kuntavaikuttamispaketti osoitteesta sonja@repu.fi ja lähetä vetoomuskortteja alueesi päättäjille
- Kartoita paikkakunnallasi Reiluja tuotteita käyttävät tahot ja ilmoita havaintosi osoitteeseen toimisto@reilukauppa.fi. Lista Reiluja tuotteita tarjoavista päivittyy Reilun kaupan edistämisyhdistyksen sivuille
- Kerää ryhmä innokkaita ihmisiä ja aloita oma Reilu kaupunki -kampanja. Tukea ja neuvoja saat Repun toimistolta osoitteesta sonja@repu.fi

Pikaopas hankintalakiin

Repun tuoreen ”Eettiset periaatteet julkisissa hankinnoissa” -selvityksen mukaan kunnissa on usein esiintynyt epäselvyyttä siitä, saako kunta hankintalain puitteissa käyttää Reilun kaupan tuotteita. Uusi hankintalaki selventää asiaa ja ottaa suoraan kantaa sosiaalisten kriteerien asettamiseen.

- Uusi hankintalaki tuli voimaan 1.6.2007
- Lain 49§ mukaan kunnat voivat hankintasopimuksissaan asettaa sosiaalisia näkökohtia koskevia ehtoja
- Hankinnoissa hinta ei ole ainoa kriteeri vaan Reilun kaupan tuotteet voidaan kilpailuttaa kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella
- Reilun kaupan kriteerien täyttymistä voidaan vaatia myös sopimusehdoissa

Sonja Vartiala

kuva: Sara Nurmi

Seurakunnat peruskysymysten äärellä

Turun kirkkopäivät 25.–27.5. kokosi kaupunkiin 75 000 kävijää. Tapahtumapaikalla olivat tietenkin myös repulaiset kertomassa uudesta Reilu Seurakunta-kampanjasta.

Kirkkopäivien teimana oli tänä vuonna Pyhä yksinkertaisuus, ja perusasioita pohdittiin myös Vanhalle suurtorille pystytetyllä Repun ja Reilun kaupan edistämisyhdistyksen yhteisellä pisteellä.

”Keskustelua eettisistä kysymyksistä syntyi, etenkin seurakuntien työntekijöiden kanssa”, kertoo Repun Turun paikallisryhmän vetäjä Ellinoora Leino, joka päivysti pisteellä Kirkkopäivien avajaispäivänä perjantaina.

Reilun kaupan edistämisyhdistyksen Reilu Seurakunta -konsepti lanseerattiin toukokuussa 2007. Tarkoituksena on yhdenmukaisten kriteerien avulla kannustaa seurakuntia kiinnittämään huomiota

hankintojensa eettisyyteen. Kahvi- ja teehankintojen lisäksi seurakunnan on Reilun Seurakunnan arvonimen saadakseen käytettävä myös muita Reilun kaupan tuotteita ja pidettävä eettisiä kysymyksiä esillä tiedotuksessaan.

”Kiinnostusta uutta arvonimeä kohtaan kyllä oli ja monet kirkkopäivävieraat tuntuivat pitävän asiaa

tärkeänä. Reilun kaupan tuotteiden hankkimisen kuitenkin ajateltiin olevan ”tavallisia” tuotteita hankalampaa, ja myös se perinteinen hintakysymys nousi useasti esiin”, Ellinoora Leino toteaa.

Repulaisille uusi Reilun Seurakunnan konsepti tarjoaa hyviä toiminnanmahdollisuuksia, sillä kampanjan puitteissa on tuotettu

sekä arvonimestä kertova uusi esite että nimenomaan seurakunnille suunnattu Reilun kaupan toimintaopas.

”Täällä Turussa Katariinan seurakunta on jo ehtinyt saada uuden arvonimen”, Ellinoora Leino kertoo. ”Aiomme syksyn aikana näiden uuden materiaalien avulla olla yhteydessä niihin kahdeksaan seurakuntaan täällä, jotka eivät vielä ole arvonimeä hankkineet”, Leino lupaa.

Reilun Seurakunnan arvonimi on otettu seurakunnissa hyvin vastaan, ja ensimmäisen kuukauden aikana arvonimen on saavuttanut jo 19 seurakuntaa ympäri Suomen, Olarista Paltamoon.

Saara Manelius

Reilun kaupan seurakunta-konseptistä löytyy lisätietoa osoitteesta www.reilukauppa.fi/seurakunnat.

Kutsu syyskokoukseen

Repun syyskokous pidetään 23.11. Helsingissä toimistolla (Paasivuorenkatu 2 A, 5 krs.) klo 18 alkaen.

Tilaisuudessa esitellään budjetti vuodelle 2008, toimintasuunnitelma vuodelle 2008, sekä päivitetty strategia. Lisäksi päätetään jäsenmaksujen suuruudesta vuodelle 2008.

Tervetuloa!

Hannu Sjöblom

– Reilua aktivismia jo vuodesta 1983

Tamperelainen Hannu on yksi pisimpään mukana olleita aktiiveja sekä maailmankauppatoiminnassa että Repussa.

”Kiinnostuin globaalikysymyksistä 80-luvun alkupuolella hakiessani rakennusaineita uudelle, globaalille maailmankuvalle tuolloin ajan-kohtaisten ajattelijoiden teoksista. Keskeisiä hahmoja olivat esimerkiksi norjalainen rauhantutkija Johan Galtung ja Länsi-Saksan entinen liittokansleri Willy Brandt. Minussa vahvistui tunne siitä, että jotain on tehtävä”, Hannu kertoo.

Aiemmin Hannu ei ollut osallistunut järjestötoimintaan, mutta kun Tampereelle syksyllä 1983 perustettiin kehitysmaakauppayhdistys ja ryhdyttiin perustamaan kehitysmaakauppaa (myöhemmältä nimeltään maailmankauppaa), Hannu kiinnostui.

”Lähdin mukaan paikallisessa lehdessä ilmestyneen mielipidekirjoituksen innostamana. Minulla oli jo tuolloin kirjanpidon koulutus, joten minusta tuli yhdistyksen taloudenhoitaja. Yhdistyksen toiminta kasvoi vähitellen myyjäisten kiertämisestä oman kaupan pittoon.

Toimin kaupan osapäiväisenä palikkatuna työntekijänä 11 vuoden ajan, ensin varaston- ja sitten myymälänhoitajana”, hän muistelee.

Työn ohella Hannu suoritti kauppaopistossa yo-merkonomin tutkinnon. Lopputyönään hän teki Africafe-kahvin markkinointia käsittelevän kuluttajatutkimuksen kehitysmaakaupan asiakkaille. Kyseinen kahvi olikin ensimmäinen Tampereen kehitysmaakaupan maahantuoma tuote.

Myöhemmin Tampereen kehitysmaayhdistys päätti keskittyä maahantuontiin ja luopua myymälänpidosta. Myymälän lopettamisen myötä Hannu siirtyi muihin töihin.

”Ehdin toimia jonkin aikaa vapaaehtoisena vähittäismyyntiä hoitamaan ryhtyneellä maailmankauppa Tasajaolla ennen kuin Tampereelle perustettiin Repun paikallisryhmä, johon lähdin mukaan. Toiminta Repussa on mielestäni jatkoa Maailmakauppojen liiton aloitteesta tapahtuneelle Reilun kaupan merkin Suomeen tuonnille.”

Hannu on toiminut Tampereen Repun taloudenhoitajana jo vuosien ajan, koordinoit useat Reilun

FACT FILE

Hannu Sjöblom

- Tampereen Repun aktiivi
- seurakuntavaikuttaja
- Reilun kaupan konkari
- yhteisvastuun ja ekologisten arvojen kannattaja

kaupan viikot, ja ollut Tampereen ryhmän toiminnan kantavia voimia tuulessa ja tuiskussa. Joukko Tam-

pereen ryhmäläisiä myös kokoontuu säännöllisesti Hannun kotiin kuuntelemaan musiikkia ja ”yrittämään laajentaa toistensa musiikkimakua”.

Reilun kaupan toimintaan Hannua kannustavat kristillinen vakaus ja hengelliset arvot. ”Hengellisyys on minulle voiman antaja, joka saa jatkamaan toiminnassa. Myös minulle tärkeät ympäristöarvot nousevat kristillisyydestä, Jumalan luonnon vaalimisesta.”

Repun ohella Hannu onkin Pyynikin seurakunnan aktiivi, ja ehtii toimia seurakunnan lähetyksvaltuuryhmässä, Kirkon ulkomaanavun yhteyshenkilönä, sekä kirkkoneuvostossa.

”Visiooni maailmasta kuuluvat yhteisvastuu ja solidaarisuus kansainvälisessä politiikassa, sekä ekologinen markkinatalous, jota ei hallitse pyrkimys voiton maksimointiin vaan rehti kilpailu. Vapaaehtoistyöstä saa hyvää mieltä ja pitkäaikaisia ystävyys-suhteita. Vapaaehtoistyö Repussa on myös ideologisesti kova juttu”, Hannu lopettaa.

Anna Kuivanen

Reilun kaupan uutisia

Kuva: Toivo Koivisto

”Pallo ei ole hallussa EPA-asioissa!” tuumivat repulaiset eduskuntatalon portailla.

Repulaiset EPA-aktiiveina

Repun, Attacin sekä Changemakerin aktiiveja kokoontui torstai-aamupäivänä 27.9. Eduskuntatalon eteen suurien, puhallettavien maapallojen ja kantaaottavien banderollien kanssa. Tempaus oli osa kansainvälistä EPA-toimintapäivää, jota vietettiin yhtä aikaa 40 maassa ympäri maailman. Tarkoituksena oli herättää huomiota ja keskustelua parhaillaan käynnissä olevista EU:n ja AKT-maiden välisistä taloudellisista kumppanuussopimuksista

eli EPA-sopimuksista, sekä erityisesti niihin liittyvistä epäkohdista.

Kansanedustajia tuli paikalle lähes kaikista eduskuntaryhmistä vastaanottamaan järjestöjen vetoomusta EPA-neuvottelujen keskeyttämisen puolesta. Vastaanotto oli edustajien puolelta lämmin ja innostunut. Järjestöjen tuoma viesti koettiin tärkeäksi, joskin yksittäisen edustajan vaikutusmahdollisuudet asiaan todettiin rajallisiksi. Attacin Otto Bruun kuitenkin muistutti, että suuren valiokunnan jäsenillä on valtaa vaikuttaa EU:ssa tehtäviin päätöksiin.

Repun puheenjohtaja Sini Maury käytti tilaisuudessa myös puheenvuoron ja korosti Repun toiminnan pääperiaatetta: kansainvälisten kauppasopimusten täytyy olla sellaisia, että myös köyhillä mailla on todellinen mahdollisuus käydä kauppaa omilla tuotteillaan ja ansaita elanto omalla työllään. Kehitysavulla ei ole merkitystä, jos samalla ei poisteta niitä rakenteita, jotka estävät kehitysmaiden ihmisiä tuottamasta itse oma hyvinvointinsa.

Tiina Pehkonen

Neilikat Kolumbiasta K-kauppaan

Reilun kaupan kukkien valikoima moninkertaistui, kun K-ruokakaupat toivat myyntiin Pirkka Reilun kaupan neilikat, Pirkka Reilun kaupan terttuneilikat sekä Pirkka Reilun kaupan kukkakimput, joissa on Reilun kaupan ruusuja ja sesongin mukaan vaihtuvia muita kukkia.

Uusien tuotteiden myyntiodotukset ovat kovat, sillä vuosi sitten myyntiin tulleet Reilun kaupan ruusut ovat olleet huima menestys Suomessa. Tähän mennessä niitä on myyty 5,2 miljoonaa kappaletta, ja myynnin odotetaan nousevan vuoden loppuun mennessä 9 miljoonaan kappaleeseen. Ruokakapoissa myytävät Reilun kaupan kukat ovat arkipäiväistäneet suomalaisten kukkien kulutusta, kun niitä voi ostaa niitä tavallisen kauppareissun yhteydessä.

Reilun kaupan neilikat on kasvatettu kolumbialaisen Colibri Flowers -yhtiön tiloilla, jotka on hyväksytty kansainväliseen Reilun kaupan järjestelmään. Järjestelmä takaa tilojen työntekijöille paremman palkan ja työolot, jotka eivät uhkaa työntekijöiden terveyttä.

Reilun kaupan myynti kasvoi 40% kansainvälisesti

Reilun kaupan merkkituotteiden myynti kasvoi kansainvälisesti 40% vuonna 2006 ja oli arvoltaan noin 1,6 miljardia euroa. Kaikki merkittävät tuoteryhmittä olivat kasvussa, kasvuprosentit olivat kaakaossa 93%, kahvissa 53%, teessä 41% ja banaaneissa 31%.

Reilun kaupan hyötyjien määrä on kohonnut miljoonasta henkilöstä 1,4 miljoonaan perhetuottajaan ja työntekijään. Kun lasketaan viljelijöiden ja työntekijöiden perheet mukaan, Reilun kaupan myynnit hyödyttävät yli 7 miljoonaa ihmistä kehitysmaassa.

Reilu kauppa houkuttelee enenevässä määrin myös uusia kaupallisia toimijoita. Kansainvälisesti maahantuoja- ja jalostajien määrä on kasvanut vuodessa noin 400 yrityksellä, ja mukana oli viime vuoden lopussa lähes 2000 maahantuoja ja jalostajaa.

Reiluja innovaatioita

Heinäkuussa Hollannin Pankki (Dutch National Bank) valmisti ensimmäiset 10 euron setelit Reilun kaupan puuvillasta. Pilotiprojektia on valmisteltu kahden vuoden ajan ja Hollannin Pankki haastaa muut pankit ottamaan käyttöön Reilun kaupan puuvillan setelien valmistuksessa.

Alankomaiden Reilun kaupan merkkijärjestö Max Havelaar tekee tutkimusta energiayhtiö Enecon kanssa Reilu kauppa -sertifioidun energian markkinoille tuomiseksi. Tutkimus alkoi heinäkuussa koeprojektissa Tansaniassa. Energiaa tehdään syötäväksi kelpaamattomasta jatropha-pensaan pähkinästä, josta saadaan puristettua öljyä. Kasvi kasvaa karuissa oloissa ja niitä istutetaan eroosion ja autiomaiden leviämisen estämistä vastaan.

Reilun kaupan merkkijärjestelmän piirissä tutkitaan myös mahdollisuutta luoda kriteerit uusille aloille, kuten kaivostoimintaan (kulta ja hopea) ja turismiin.

Lähde:

Reilun kaupan edistämisyhdistys

Afrikan hedelmät

Maailmankaupalehden ruokapalsta esittelee jatkuvasti lisääntyvää reilujen elintarvikkeiden määrää ja niiden erilaisia käyttötapoja. Tällä kertaa vuorossa on afrikkalainen ruokakulttuuri, joka on suomalaisille varsin vieras.

On tosin väärin puhua afrikkalaisesta ruoasta, sillä maanosan eri puolilla on hyvinkin erilainen ruokakulttuuri, kuten kaikilla mantereilla. Ruoka-aineet ja kokkaustavat vaihtelevat sijainnista ja ilmastosta riippuen. Tyydymmekin tällä kertaa vain muutamahan esimerkkiin.

Kamerun

Kamerunissa on Afrikan monipuolisin keittiö, koska maa sijaitsee keskeisten kauppareittien risteyksessä. Maa on entinen Ranskan siirtoma, ja Kamerun onkin saanut sen kuuluisasta ruokakulttuurista runsaasti vaikutteita.

Perusruoka-aineita ovat maniokki, jamssi, riisi, ruokabanaani, peruna, maissi, pavut ja hirssi. Ranskalaiset toivat maahan patongin ja pastan mutta ne ovat varsin kalliita.

Maa on hyvin viljavaa, ja siksi siellä kasvatetaan useita eri vihannes- ja hedelmälajikkeita. Proteiinia ihmiset saavat tavallisesti kalasta, koska lihaa syödään yleensä vain juhlapäivinä.

Riistaa syödään kuitenkin yleisesti. Valitettavasti se tarkoittaa joskus jopa uhanalaista gorillaa.

Kamerunin tärkein rahakasvi on banaani, ja sen lisäksi ulkomaille viedään kaakaota, kahvia, palmuöljyä ja sokeria. Maassa tehtiin hiljattain tutkimus siitä, mitä pidettiin tärkeimpinä puina. Selkeä ykkönen kaikkialla oli viidakkomango, joka sopii paitsi ruoaksi myös öljykasviksi.

Kamerunilainen banaanileipä

- 4 dl jauhoja
- 2,5 dl sokeria
- 2 vatkattua kananmunaa
- 3 keskikokoista banaania muussattuna
- 2 rkl margariinia
- 1 tl ruokasoodaa
- 1 tl leivinjauhetta
- suolaa

Lämmitä uuni 175 asteeseen. Rasvaa ja jauhotta vuoka.

Sekoita jauhot, sooda, leivinjauhe ja suola kulhossa.

Ota isompi kulho ja vaahdota sokeri ja margariini. Vatkaa mukaan kananmunat.

Lisää jauhoja ja banaaneja vuorotellen. Sekoita ainekset huolellisesti, mutta älä vaivaa taikinaa liikaa. Siirrä taikina vuokaan, ja paista noin tunti tai kunnes leipään pistettyyn hammastikkuun ei jää taikinaa. Ota vuoka uunista ja anna jäähtyä 15 minuuttia. Kumoa leipä ritilälle tms. ja jäähdytä loppuun.

Tansania

Tansaniassa, kuten muuallakin Itä-Afrikassa ruoka valmistetaan lähes aina keittämällä vedessä tai kookosmaidossa, uppoaistamalla, grillaa -malla tai paahtamalla kuumilla kivillä. Monesti ruoanlaitto tapahtuu useamman hengen voimin, koska perheet ovat suuria.

Perusruoka on ugali, käsin syötävä maissipuuro. Puurosta tehdään pallo, jonka keskellä on kolo. Kolo täytetään muhennoksella (yleensä papumuhennosta), ja pallo syödään oikealla kädellä. Lisukkeena on yleensä chapati-leipiä. Tansaniassa kasvaa paljon maustekasveja, ja siksi mausteita käytetäänkin paljon. Se ei kuitenkaan tarkoita aina tulista. Jälkiruokana on usein tuoreita hedelmiä.

Afrikan hedelmät -piiras

- Paketti valmista piirakkataikinaa tai tee itse oma suosikkitaikinasi
- 1/2 l pilkottuja tuoreita tai kuivattuja hedelmiä (mangoa, ananasta, appelsiinia)
 - 3 1/2 dl papaija-, guava- tai aprikoosinektaria
 - 2 1/2 dl kermaa
 - 1 dl kookoshiutaleita
 - 1 dl rouhittuja maa- tai muita pähkinöitä
 - 8 rkl sokeria
 - 4 rkl maissitärkkelystä
 - 4 rkl sitruunamehua
 - 1/2 tl suolaa

Vuoraa piirakkavuoka taikinalla. Kypsenä se uunissa. Anna vuoan jäähtyä.

Kiehauta hedelmänektari korkeassa paistinpannussa tai kattilassa.

Liuta maissitärkkelys sitruunahuun ja lisää puolet sokerista ja suola.

Lisää seos nektariin ja keitä se paksuksi. Anna jäähtyä hieman.

Lisää hedelmänpalaset. Anna jäähtyä huoneenlämpöiseksi.

Kaada seos piirakkavuokaan. Jäähdytä jääkaapissa.

Sekoita kerma ja loput sokerista ja kuorruta vuoka niillä.

Koristele piirakan pinta kookoshiutalepähkinäseoksella.

Mika-Petri Lauronen

100 %:sti EKO

LUONNONMUKAINEN

Ole hyvä

Iloista mieltä ja turvallista puhtautta kotiin ja itsellesi!

Aito oikea kotimainen ekopesuainesarja. Kaikki tuotteemme on valmistettu kasvipärisistä uudistuvista raaka-aineista, jotka hajoavat luontoon täydellisesti.

Ole hyvä -ekotuotteet valmistetaan eettisiä arvoja kunnioittaen; yhtäkään tuotteistamme tai niiden raaka-ainetta ei ole testattu eläinkokein. Tuotteemme ovat vegaanisia.

shampoo • hoitoaine • käsipesu • vartaloshampoo
pyykinpesuaine • astianpesuaine • saniteettipesuaine
villapesu • yleispesuuihke • ikkunapesuaine

MYÖS IRTOMYYNTINÄ EKOKAUPAISTA!

Eko-, luonto-, ja maailman- ja luontaistuotekaupoista

OLE HYVÄ LUONNONTUOTE OY, (05) 215221, 045 132 7086, www.olehyvaluonnontuote.fi

LUONNOLLISESTI. FUTON

Mulperipuu on luonnollinen olotila Sinulle, joka arvostat kiireetöntä ja luonnonläheistä elämäntapaa.

Liikkeestämme löydät mieltä ja kehoa virkistäviä laatutuotteita niin kotiin kuin hyvään oloon.

Valikoimissamme on mm. Suomessa valmistetut Futon Bed Shopin vuoteet, vuodesohvat, huonekalut ja vuodetekstiilit.

Tervetuloa tutustumaan!

ZEN JA KOBE VUODEPAKETIT

Kaikki mukana! Vuode, futon-patja, petauspatja, tyyny, peite, puolipellavaiset alus- ja pussilakanat ja tyynyliinat.

Materiaalit puhtaasta luonnosta – ei muovia.

Yöpöytä paketin kanssa á 60 eur

alkaen 880 eur

Miellyttäviä eri värisävyjä. Vuodelevydet 90–180 cm.

Pyydä tarjous kotiisi sopivasta kokonaisuudesta!

MULPERIPUU

Kauppakeskus Tavastila, Eteläkatu 14, Hämeenlinna
Puhelin (03) 653 3002. Avoinna ma-pe 10–18, la 10–15

Vettä kaikille – yksityistämisen oikeudenmukaisia vaihtoehtoja. Balanyá, Belén et al. (toim.) LIKE 2006. 254 sivua.

Vettä kaikille

Vesi on kaikille elintärkeää. Suomalaisilla tilanne on hyvin: käytössämme on valtavat määrät vettä henkeä kohden. Muualla maailmassa tilanne on toisenlainen. Kolmasosalla maailman ihmisistä – noin kahdella miljardilla – on pulaa puhtaasta vedestä. Vielä useampi kärsii likaisen veden aiheuttamista ongelmista kuten sairauksista. Tilanteen on arveltu pahenevan siten, että muutamassa vuosikymmenessä vesipulasta kärsii jopa neljä miljardia ihmistä. Joka viidestoista sekunti kuolee lapsi vesipulasta johtuviin sairauksiin. Puhtaan veden puute on maailman tauti- ja ravitsemusongelmien pääsyy. Urbanisoituvassa maailmassa lisäongelmia on tuonut veden yksityistäminen. Yksityistä vesihuoltoa hallitsee muutama suuryhtiö, jotka ostavat aggressiivisesti pienempiä vesiyhtiöitä. Yksityistäminen ei tuo yleensä parannusta vesipulaan – päinvastoin. Usein yksityistämishankkeen tulos on ollut se, että veden hinta kohoaa pilviin, vaikka laatu ja saatavuus eivät paranekaan.

Vettä kaikille ei vain käsittele vesiongelmaa, vaan myös esittelee siihen ratkaisuja eri puolilta maailmaa. Kirja pyrkii osoittamaan, miten kansalais-

”Vettä olisi pitänyt olla kylähallinnon lähellä olevassa lähteessä, mutta se oli kuiva. Kyläläisten, pääasiassa naisten, piti kantaa vesi alas kukkulalta... Silloin naiset, lapset ja miehet marssivat tyhjien kannujen ja astioiden kanssa aluerahaston virkailijoita tapaamaan. Viimein varoja myönnettiin pikkukylän pieneen vesihankkeeseen.”

ten osallistumismahdollisuuksien lisääminen tuo esiin uusia toimintamalleja ja parantaa vesiyhtiöiden tuottavuutta. Esimerkkejä on niin Etelä- ja Pohjois-Amerikasta, Afrikasta, Aasiasta kuin Euroopastakin. Lukija voi helposti verrata tilannetta ja ratkaisuja niinkin erilaisissa maissa kuin USA ja Intia tai Ranska ja Kolumbia. Joukossa on yllättäviäkin ratkaisuja: esimerkiksi Brasilian Porto Alegressa veden hinta riippuu kulutuksesta. Matkalatuloiset voivat käyttää kymmenen kuutiota vettä kuukaudessa mutta maksavat vain neljästä. Vastaavasti taas runsaasti vettä käyttävät tahot kuten lentokentät, kauppakeskukset ja teollisuus maksavat vedestään moninkertaisesti enemmän. Näin esimerkiksi uima-altaita omistavat rikkaat

maksavat osan köyhien vedestä.

Olennainen kysymys vesihuollossa on se, onko vesi ylipäättään kauppata-
vara vai ihmisoikeus. Kirjan suomen-
taja Olli-Pekka Haavisto muistuttaa,
että YK:n taloudellisten, sosiaalisten
ja sivistyksellisten oikeuksien komitea
totesi jo vuonna 2002, että oikeus ve-
teen on ihmisoikeus. Tämä tarkoittaa
sitä, että hallituksilla on velvollisuus
huolehtia veden riittävydestä kaikille
kansalaisille heidän taloudellisesta
tai maantieteellisestä asemastaan
riippumatta. Yksityiset yritykset eivät
kokemusten perusteella edes yritä
noudattaa tätä toteamusta – ne ovat
kiinnostuneita vain rahan ansaitse-
misesta.

Kirja ei kysy, toimiiko julkinen
vesihuolto, vaan miten se voisi toimia.

Naisia vesipostilla Madurain kaupungissa Tamil Nadussa Intiassa

Eri tilanteet ja lähtökohdat vaativat erilaisia ratkaisuja, mutta kirjan esimerkkien perusteella ratkaisu löytyy, jos siihen vain on tahtoa ja yhteistyöhalukkuutta. Varsinkin viranomaisen ja paikallisten ihmisten välinen yhteistyö on osoittautunut hedelmälliseksi. Samalla ihmiset saavat suuremman osan elämästään omiin käsiinsä. Se parantaa yleistä elämänlaatua, ei pelkkää vesitilannetta.

Vettä kaikille puuttuu ongelmaan, joka eräiden arvioiden mukaan

saattaa olla seuraavan suursodan syy. Uskottavuutta kirjalle tuo se, että eri maita koskevat artikkelit on kirjoittanut aina kyseisessä maassa asuva henkilö. Kirjoittajien joukossa on niin kansalaisaktivisteja, tutkijoita kuin vesilaitosten johtajiakin – jopa kiinalainen ay-aktivisti löytyy. Teoksen tiedot on siis helppo ottaa todesta. ☆

Mika-Petri Lauronen
Kirjoittaja on tamperelainen kirjoittaja/
kriitikko.

 Ilmaisia näytesanoja Vihreästä Langasta.

Katumaasturit suojelukohde Suomessa

vihreä lanka

Ottaa aivoon. <

► Yllättäviä yhteyksiä
ja uusia näkökulmia
tämän maailman asi-
oihin joka perjantai.

✂ No nyt leikkasi.

**> Tutustu
nyt 3 kk
kympillä!**

➤ Vuosikertatilaajalle lahjaksi
kirja tai elokuvalippu.

► Jos vielä mietit, tilaa ilmainen näyttenumero.

✂ Kätevimmin hoidat tilauksesi netissä.

➤ www.vihrealanka.fi

Tilaan Vihreän Langan!

- < > Itselleni < > Lahjaksi
- < > Tutustumistarjous: 12 numeroa / 10 €
- < > Kestotilaustarjous: 1. vuosikerta 40 €
- < > Opiskelija, eläkeläinen, työtön, vsk. 35 €
- < > Tilaa ilmaisen näytenumeron

Vuositilaajan tilaajalahjaksi* valitsen:

- < > Oras Tynkkysen pamfletin *Vihreä on kasvun väri*
- < > Rosa Meriläisen pamfletin *Puheet ovat tekoja*
- < > Finnkinon elokuvalipun
- < > Like-pokkarin^{**}:

Omat tietoni:

➤ NIMI

➤ OSOITE

➤ POSTITOIMIPAIKKA

➤ PUHELIN/SÄHKÖPOSTI

➤ ALLEKIRJOITUS

<<<<<<<<<<<<<<<<

Vihreä Lanka Oy
Tunnus 50003550
00003 Helsinki

POSTIMAKSUKSET
MAKSETTU

Lahjan saajan tiedot

➤ NIMI

➤ OSOITE

➤ POSTITOIMIPAIKKA

* TILAAJALAHJA KAIKILLE VUOSIKERTATILAAJILLE
** LISTA KIRJOISTA: WWW.VIHREALANKA.FI

Ekologisesti tuotettujen vaatteiden tarjonta kasvaa

Anokhi

Viime vuosina reilun kaupan myynti on kasvanut Suomessa jatkuvasti, mutta kasvuluvuista kertovat uutiset ovat keskittyneet lähinnä elintarvikkeisiin. Keväällä 2007 suuria valmistajia, kuten Nanso, Marimekko ja Finlayson toi markkinoille reilun kaupan puuvillasta valmistettuja tuotteita. Samoihin aikoihin perustettiin Oulussa uusi pienyritys Karma Wear, joka myy verkkokaupassaan (www.karmashop.fi) eettisiä ja ekologisista vaatteita. Valikoimasta löytyy mm. reilun kaupan luomupuuvillasta tehtyjä People Tree -vaatteita, Intiasta maahantuotu Anokhi-vaatemallisto sekä Prana- urheilu- ja vapaa-ajan vaatteet, joiden materiaalit ovat luomupuuvillaa, hampua sekä erilaisia kierrätysmateriaaleja ja jotka on valmistettu osin tuulivoimalla.

”Olen tehnyt vapaaehtoistyötä kehitysmaasioiden ja reilun kaupan parissa useita vuosia ja opiskellut samalla mm. ympäristötutkimusta. Avopuolisoni on tradenomi, joka innostui yritysideasta oitis ja niin aloimme oman yrityksen suunnittelun. Nyt tuntui oikealta hetkeltä katsoa, voisiko omasta mielenkiinnon kohteesta ja harrastuksesta tulla jopa oikea leipätyö”,

People Tree

Anokhi, laaduntarkastus.

Anokhi, kohopainantaa.

Anokhi, kohopainantamallien tekoa.

People Tree

kertoo Heidi Heikkinen, toinen Karma Wearin perustajista. ”Toiminnan pienimuotoisuus antaa meille mahdollisuuden pitää suoria kontakteja Anokhi-vaatteiden valmistajiin Intiassa sekä miettiä huolella tuotteiden valmistukseen ja ympäristönäkökulmiin liittyviä asioita. Koska vastaamme yrityksestä kahdestaan, voimme itse päättää, millaisia tuotteita valikoimassa on ja mitä asioita niissä painotetaan. Lisäksi asiakas saa asiantuntevaa ja nopeaa palvelua suuriin verkkokauppoihin verrattuna. Myös se, että olemme itse käyneet valitsemassa tuotteet Intiassa, tavanneet vaatteita tekeviä työläisiä ja nähneet esim. millaisissa tiloissa he työskentelevät, antaa henkilökohtaisen ”tatsin” tuotteiden myyntiin täällä Suomessa.”

Eräs Karma Wearin yritysideaan lähtökoh- ta oli etsiä tuotteita, joissa mahdollisimman suuri osa valmistusketjusta olisi kunnossa sekä sosiaaliselta että ympäristölliseltä näkökannalta. Reilun kaupan tuotteet eivät automaattisesti ole ekotuotteita ja toisaalta esim. luomupuuvillasta tehdyn vaateen valmistusoloista ei välttämättä ole selvyttä. People Treen reilun kaupan luomupuuvillaiset vaatteet ovat esimerkki siitä,

että nämä kaksi puolta on mahdollista yhdistää. People Treen perustaja Safia Minney on korostanut, etteivät kehitysmaiden ihmiset voi elää ilman puhdasta ympäristöä. Hän haluaa, että reilujen työolojen ja -ehtojen lisäksi myös ympäristöasiat otetaan huomioon tuotteiden suunnittelusta valmistukseen.

”Itselle ristiriitaisia ajatuksia vaateyrityksen perustamisessa on herättänyt mm. se, että ympäristöasioita opiskelleena tietää hyvin ostamatta jättämisen olevan ympäristön kannalta kaikin paras vaihtoehto. Olen kuitenkin järjeillyt asian niin, että ihmiset ostavat joka tapauksessa vaatteita ja jättävät vain harvoin jonkin ostoksen kokonaan tekemättä ympäristövaikutusten tai sosiaalisten seikkojen vuoksi. On siis parempi, että ihmisillä on olemassa vaihtoehtoja ostopäätöksiä tehdessä, eikä aina ole pakko tyytyä isojen ketjujen massatuotteisiin. Vaatteethan ovat joka päivä tarvitsemiamme kulutustavaroita, joita ilman on vaikea elää”, Heikkinen pohtii.

Vaatteissa laatu- ja ulkonäköseikat korostuvat moniin muihin tuotteisiin verrattuna. Karma Wearin yritysideaa eri tahoille esiteltäessä konsultit sanoivatkin, että ”tiedostavat kulutta-

People Tree

Anokhi

jat', jotka tekevät vaateostoksensa vain eettisten ja ekologisten näkökulmien perusteella, ovat vielä suhteellisen pieni joukko ja hiukan epäilivät, voiko Suomessa tällainen pienyritys pitää itsensä hengissä. Ihmiset ovat todella tarkkoja siitä, mitä päälleen pistävät ja lisäksi mainonta ja jatkuvasti vaihtuva muoti tuovat myös eettisille toimijoille isoja haasteita. ”Olen sitä mieltä, että myös reilujen vaatteiden on oltava laadullisesti ja ulkonäöllisesti samalla tasolla valtavirran tuotteiden kanssa, ennen kuin niistä voi tulla suuri hitti. Kun vaatteet näyttävät hyvältä ja ovat laadukkaita, myös ihmiset, jotka eivät ole etsimällä etsineet eettisiä tai ekologisia vaatteita, voivat ohjautua tekemään uudenlaisia valintoja. Jos tuotteet miellyttävät ja ovat kestäviä sekä laadukkaita käytössä, kiinnostanevat tuotteet näitä asiakkaita myöhemminkin. Toivon, että näin reilun kaupan osuus kasvaisi myös tekstiilimarkkinoilla”, sanoo Heikkinen.

Kulutustutkija Johanna Moisanderin

mukaan ympäristötietoisuuden yleistymisen myötä vanhat negatiiviset stereotypiat vihreästä kuluttajasta ovat muuttumassa. Vihreää kuluttajaa ei välttämättä enää nähdä radikaalina ympäristöaktivistina tai utopioita rakentelevana hippinä. Yleinen käsitys vihreästä kulutuksesta on pikemminkin normalisoitumassa: vihreän kuluttajan voidaan ajatella olevan järkevä ”ekokuluttaja” ja esimerkillinen moraalinen toimija, joka kantaa vastuuta maailman tilasta ja tulevista sukupolvista. Arkipuheessa ja kahvipöytäkeskusteluissa ekologisesti vastuullinen kulutus näyttäytyykin yhä useammin jonkinlaisena kansalaisvelvollisuutena tai hyveenä sekä osana järkevää kotitaloudenhoitoa.

Karmashopissa myytävät vaatemerkit

Anokhi on vuonna 1970 perustettu intialainen perheyrittäjä, joka käyttää tuotannossaan reiluja pelisääntöjä. Anokhi tarjoaa työntekijöilleen hyvän palkan, ilmaisen terveydenhuollon ja eläkejärjestelmän sekä ilmaisen päivähoidon työntekijöiden lapsille. Köyhimpien työntekijöiden lasten koulutus maksetaan. Anokhin kaikki tuotteet valmistetaan Jaipurissa, Intiassa. Luomutilan yhteyteen perustetuissa käsityöyksiköissä työskentelee noin 300 työntekijää suunnittelusta viimeistelyyn.

Tuotteet on suunniteltu länsimaiseen makuun mutta niissä käytetään myös perinteisiä painatus-, kirjonta- ym. käsityötekniikoita. Siten yritys työllistää myös Jaipuria ympäröivissä kylissä eri alojen osaajia. Hajautettu työllistäminen tuotteiden viimeistelyssä auttaa kylien ihmisiä hankkimaan elantonsa omalla asuinalueellaan. Tämä hidastaa kaupungistumista, mikä suurten slummien Intiassa on eräs suurista sosiaalisista ongelmista. Anokhilla on perinteisten materiaalien sekä työtapojen vaalimisesta kertova Craftmark-merkki. Anokhi on suhteellisen pieni

tuottaja, joten joitakin tuotteita voi olla saatavilla rajallisesti. Valikoimassa on myös persoonallisia uniikkivaatteita. Karma Shop on ainoa Anokhin tuotteita Suomessa myyvä liike.

People Tree on todellinen reilun kaupan edelläkävijä maailmalla. Yritys on kansainvälisen reilun kaupan kattojärjestö IFAT:n jäsen ja sitoutunut näin toimimaan reilun kaupan ehtojen mukaisesti. Lisäksi yrityksellä on reilun kaupan ehdoin valmistetun luomupuuvillan sertifikaatti sekä luomupuuvillan ympäristöystävällisyydestä kertova Soil Associationin sertifikaatti. Yritys valmistaa tuotteensa pääosin Nepalissa, Intiassa ja Bangladeshissa sekä osan myös Afrikassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

People Tree pitää yhtä tärkeänä toimintansa ympäristövaikutusten minimoimista kuin sosiaalisiaakin näkökulmia. People Tree teettää tuotteensa yhteisöissä, joista osa sijaitsee pienissä kylissä ja joissa itsensä työllistäminen muuten voi olla hankalaa. Reilussa kaupassa suositaan pitkiä kauppasuhteita, joiden avulla kylissä asuvien perheiden on mahdollista elättää itsensä omalla asuinalueellaan, vanhemmat voivat kouluttaa lapsensa ja yhteisöt voivat ylläpitää perinteisiä taitojaan ja kulttuuriaan. People Tree vierailee jatkuvasti tuottajiensa luona ja kouluttaa pientuottajiaan tuotesuunnittelussa sekä laatuasioissa. Lisäksi People Tree kampanjoi kansainvälisen kaupan epäkohtia kuten huonoja työoloja, matalia palkkoja sekä lapsityövoimaa vastaan. :

Prana on yhdysvaltalainen yritys, jonka tuotteista 60 % valmistetaan USA:ssa ja 40 % Aasiassa. Prana panostaa omassa toiminnassaan ekologisen jalanjälkensä pienentämiseen mm. etsimällä uusia kierrätysmateriaaleja, käyttämällä luomupuuvillaa ja muita luonnonmateriaaleja kuten hamppua. Tuotteissa on kiinnitetty erityis-

People Tree

tä huomiota värjäyksen ympäristövaikutuksiin ja tuotteissa käytetään värejä, joiden valmistus, käyttö ja hävitys aiheuttavat mahdollisimman vähän ympäristövaikutuksia. Prana kierrättää kaikki jätteensä omassa ja valmistajiensa tiloissa.

Prana tukee myös uusiutuvien energianlähteiden käyttöä; jälleenmyyjät ympäri maailmaa sitoutetaan käyttämään tuulivoimaa sekä tuulivoiman osuutta lisätään itse valmistusprosessissa jatkuvasti. Aloite tukee tuulivoiman lisäämistä Intiassa, Kiinassa, USA:ssa ja Kanadassa. Prana on myös Organic Trade Associationin jäsen, joka on luonnonmukaisen viljelyn edistämisyhdistys Pohjois-Amerikassa. Pranan tuottajien tulee noudattaa Fair Labor Associationin ohjeistuksia ja Prana tekee tarkastuksia turvalisten työolojen ja palkkatason varmistamiseksi. Lisäksi Prana tukee yli 200 kiipeilytapahtumaa, hyväntekeväisyysprojektia ja luonnonsuojelukohtetta joka vuosi. ★

kuvat: Karma Wear

Toimeen- tulo työstä

Työntekijät vakuuttavat kilvan tyytyväisyyttään työoloihinsa, palkka on alueen yleiseen tasoon suhteutettuna hyvä, työnantaja huolehtii paitsi työntekijöistään, myös näiden perheen jäsenistä vakavan sairauden tai muun kriisin tullen, työntekijöitä palkattaessa kiinnitetään erityisesti huomiota henkilön työntarpeeseen. Miksei meillä Suomessa ole tällaisia työnantajia? Intiassa asiat ovat paremmin. Ainakin Reilun kaupan käsityöläispajassa, kuten Inner Reflectionissa Pondicherryssa.

Kun Riaz Khan nuorena opiskelijana perusti Inner Reflectionin, oli alku juuri niin hankala kuin minkä tahansa pienyrityksen missä tahansa päin maailmaa. Oikeiden tuotteiden ja tuotantomenetelmien hakeminen vei aikansa ja Riaz joutui pistämään likoon aika paljon omia rahojaan. Nykyisin yritys pyörii jo omillaan, liikevaihto on noin 4,5 miljoonaa rupiaa eli yli 80.000 euroa.

Suitsukemassan valmistusta.

kuva: Tuija Saloranta

Muutaman kerran on tullut tarve pankkilainaan eikä sen saanti ole ollut ongelma hyvän ja luottamuksellisen pankkisuhteen takia. Ulkopuolisia avustuksia Inner Reflection ei ota vastaan. Jopa kalliin messumatkan Eurooppaan viime talvena Riaz maksoi itse, vaikka paikallinen Reilun kaupan keskusjärjestö SIPA siihen rahaa tarjosikin.

Inner Reflection valmistaa käsintehtyjä kynttilöitä ja suitsukkeita sekä erilaisia paperituotteita. Yhteisö myös tekee lahjapakkauksia yhdistelmällä muiden Reilun kaupan tuottajien tuotteita. Kaikki tuotteet ovat huolellisesti viimeisteltäviä ja harkittuja kokonaisuuksia.

Tuotantotiloina on Riazin kotitalo, jossa tehdään paperituotteet, lisäksi IR omistaa kynttiläpajansa rakennuksen ja vuokraa kolmatta rakennusta suitsukkeiden tekoa varten. ”Tuotantotilamme eivät ole riittävät, ja suunnittelemmekin kynttiläpajan rakennukseen lisäkerroksia, jotta kaikki toiminta voitaisiin siirtää sinne. Tähän tarkoitukseen tarvitaan pankkilainaa, jonka korko on noin 10%,” kertoo Riaz.

Tällä hetkellä Inner Reflectionissa työskentelee 45 ihmistä. Työntekijöitä valitessaan Riaz kiinnittää erityistä huomiota työnhakijan työn tarpeeseen. Työntekijät tulevat huonoista taloudellisista lähtökohdista, ja näiden ihmisten parissa velkaantuminen ja koronkiskureiden kynsiin jääminen on yleistä. Jotta koronkiskureiden vallasta päästäisiin, Inner Reflectionin työntekijöillä on rahasto, josta he voivat lainata rahaa turvallisesti 2% vuosikorolla. ★

Antti Markkanen

kuva: Tuija Saloranta

Rani

Paperituotteiden viimeistelijänä ja pakkaajana Inner Reflectionissa työskentelevän Ranin työelämä alkoi neljä vuotta sitten, kun aviomiehen kanssa jatkuneet ongelmat johtivat eroon. Seitsemän vuotta kestäneen avioliiton jälkeen Rani jäi tyhjän päälle ja muutti takaisin äitinsä luo. Äidin sairastuttua Ranin työnantaja Riaz Khan maksoi tutkimus- ja sairaalakulut. Hoidon tarve ilmeni kuitenkin liian myöhään, eikä Ranin äitiä voitu enää parantaa. Myös hautauskulut maksoi työnantaja. Nyt Rani asuu lapsuudenkodissaan yhdessä veljensä ja siskonsa kanssa.

Sisarukset tulevat toimeen Ranin sekä konttoriapulaisena työskentelevän veljen palkoilla. Ranin sisarella ei ole töitä. Vanhemmilta peritty talo vaatii kunnossapitonsa, ja hiljattain he ottivat lainaa sen remontointiin 20 000 rupiaa. Laina otettiin veljen työpaikasta, asuntoluottoja myyvistä Birla Financesta. Lainaa lyhennetään 1 000 rupiaa kuukaudessa ja korkoina menee 400 rupiaa. Suomalaiseen tasoon verrattuna lainan korkoprosentti onkin melkoinen, yli kaksikymmentä prosenttia. Lainanhoidokulujen jälkeen jäävillä tuloillaan

sisarukset tulevat toimeen. Säästöön ei juuri jää. Rani pystyy laittamaan sivuun sata rupiaa kuukaudessa pahan päivän varalle.

Ranin työpäivä alkaa aamulla kello 9.30. Päivällä on puolen tunnin ruokatauko ja työt päättyvät kello 18.00. Peruspalkkaa Rani saa 2 000 rupiaa kuukaudessa, kun alueen laillinen minimipalkka on noin 1650 rupiaa. Kello 18 jälkeen maksetaan ylityökorvauksena kaksinkertainen palkka, samoin sunnuntaisin. Peruspalkan lisäksi yritys maksaa matkakulut töihin ja lomapäivät. Suurina hindujuhlapyhinä, divalina ja pongalina, työntekijät saavat kumpanakin ylimääräisen kuukausipalkan bonuksena. Lokakuussa olevan ayudha pujan aikaan he saavat jonkun lahjan kuten kellon tai puvun.

Ranin ei tarvitse maksaa palkastaan tuloveroa ollenkaan, sillä alle 110 000 rupian vuositulot ovat Intiassa verovapaita. Rahan ostovoima eri Intian alueiden välillä vaihtelee suuresti. Pondicherryssa yhden ihmisen perusravinnon saa noin 20 rupialla päivässä.

Antti Markkanen

Logopolis

LOGOPOLIS GRAPHIC DESIGN
Kirvesmiehenkatu 10 A 1 00880 Helsinki
gsm 050 5700 907 faksi (09) 5865 176
www.logopolis.fi

PAM-liikealan Hämeenlinnan
seudun ammattiosasto ry. 056
pam-liikeala.hml@virpi.net

USKOMME
TASA-ARVOON
- työelämässäkin

Tarvitaan vain paperinpala ja mielikuvitusta, ehkä vähän kärsivällisyyttäkin. Muinaisesta japanilaisesta perinteestä syntynyt origamien luominen on muuttunut maailmanlaajuiseksi vapaa-ajanvietteeksi. Aluksi geometrysten muotojen luominen paperista näyttää hyvin monimutkaiselta mutta sen voi oppia helposti pienellä kärsivällisyydellä ja muistin harjoittamisella. Valmiista origamista palkintona on mielihyvä ja onnistumisen riemu.

kuvat: Marita Kukkonen

Origami

– jumalaista paperintaittelua

Origami tulee japanin kielen sanoista oru – taittaa sekä kami – paperi, siis ”taittaa paperi”. Alunperin uskottiin, että taiteltu paperi houkuttelee kami-hengen paikalle. Hengen avulla pystytään puhdistamaan alue, karkottamaan pahat henget ja merkitsemään pyhä paikka, johon kami voi laskeutua. Vaikka origamien luomisesta on tullutkin varsin arkipäiväistä askarointia, sisältyy siihen edelleen monissa maissa jumalallinen tunnelma. Osittain tähän vaikuttanevat taidot, joita näyttävien origamien luominen vaatii: muistia, nokkeluutta, oivallusta ja kärsivällisyyttä. Jumalallista alkuperää kuvastaa myös symboliikka, joka sisältyy origami-hahmoihin. Esimerkiksi kurki tuo saajalleen onnea ja rauhaa. Origameja siis lienee sopivampaa kutsua askartelun sijaan taiteeksi.

Joensuulainen Asko Hirvonen törmäsi origameihin, kuten monet suomalaiset, sattumalta. Hän ymmärsi, että origameissa oli kyseessä periaatteessa täysin sama idea kuin pikkupoikana tehdyissä lennokeissa: paperinpala taipuu mitä haastavimmiksi taitoksiksi, joista lopputuloksena on pienoismalli olennosta, asiasta tai ideasta. Aikuisiässä Asko sai kipinän origameihin työskennellessään Perloksen tehtaalla. Roskiin päätyi huomattava määrä turhia papereita, joita ei voitu enää käyttää hyödyksi. Joutohetkinään hän alkoi taitella papereita kirjojen opastuksella, ja

siitä innostus kasvoi. Edelleenkin origamit ovat Askolle vain ajanvietettä ja oman mielen hauskuuttamista. Hän tosin myöntää, että taitteleminen vaatii taitoa ja itsekuria. ”Jos haluaa saada hyvän origamin, tarvitaan siihen keskittymistä, uppoutumista ja pikkutarkkuutta: taitoksissa ei saa lipsua”, Asko kertoo. Oiotu taittelu tai puolihuolimattomasti käännetty taitos kostaatuu varmasti mallin myöhemmissä osissa.

Origamit antavat mahdollisuuden kehittyä ja kehittää itseään. Yhä haasteellisempia taitosmalleja löytyy ja syntyy kaiken aikaa. Lyhyenkin nettisurffailun aikana osuu takuuvarmasti mitä häkellyttävimpiin taitoksiin: lohikäärmeisiin, moottoripyöriin, kukkalajikkeisiin... Vaikka annettuja ohjeita noudattaisi tarkasti, origami on aina tekijänsä näköinen. Usein valmiista työstä pystyy havaitsemaan, onko tekijä koskaan aiemmin askarrellut. Silti Asko muistuttaa, että paperitaittelut soveltuvat kaikille ja kaikenikäisille. Askon ensimmäinen virallinen origamikin oli aikoinaan jo ala-asteella taiteltu kurki. Tasoja ja hahmoja on niin valtavasti, että kuvioita löytyy yhtä lailla lapsille kuin aikuisillekin. Viehätystä origameihin luovat oman mielen kanssa pelaaminen ja keskittyminen ilman kiirettä – nykyihmiselle usein jo katoavat voimavarat. ☆

Laura Hokkanen

Perhonen Asko Hirvosen taitavien sormien opastuksella Inner Reflectionin käsintehdystä paperista. Käsintehdyt paperi tekee elävän pinnan origami-hahmoille. Pakkauksessa on 50 paperinpala (185 cm x 185 cm) sekä viisi kuvitettua englanninkielistä ohjetta origamien valmistamiseen. kuvat: Marita Kukkonen

1. Taita paperi kahtia pysty- ja vaakasuoraan.

2. Tee taitokset kulmasta kulmaan molemmin puolin.

3. Tee kuvan osoittama taitos.

4. Tee taitos, jossa käännät keskireunan paperin keskelle piiloon.

5. Tee sama toiselle reunalle siten, että muodostuu kolmio.

6. Taita molemmista reunoista siivekkeit kolmion ylänurkkaan.

7. Käännä kolmio ylösalaisin ja taita alakulma hiukan reunan yli.

8. Taita molemmat alakulmat kuvan osoittamalla tavalla. Avusta peukalollasi niin, että siipiin muodostuu taitos.

9. Perhoselle alkaa muotoutua siivet.

10. Tee perhoselle pää taittamalla reunan yli mennyt kolmion kärki.

11. Taita vartalo kuvan osoittamalla tavalla.

12. Perhonen on valmis.

Matka Afrikkaan

kuva: Kirsi Johanna Martonen

kuva: Kirsi Johanna Martonen

En koskaan, en edes pienimmässä unelmassa, kuvitellut matkustavani Afrikkaan. Vielä silloinkaan, kun ammattiosastomme päätti ottaa kummilapsen kenialaisesta lastenkodista, ei tullut mieleeni, että joskus kävisin siellä katsomassa lapsia. Kaksi vuotta myöhemmin eräs toinen kummi ehdotti tällaista matkaa ja suostuin. Näin alkoi innokas säästäminen. Tätä päätöstäni en koskaan tule katumaan, sillä matka opetti minua näkemään monia asioita aivan uudesta näkökulmasta. Ammattiosastomme otti vuonna 2003 kummilapsen Nakurun kaupungista Keniasta, Nakurun Lapset ry:n tukemasta lastenkodista. Veronica Oside oli silloin kuusivuotias. Nyt olin siis menossa tapaamaan häntä.

Moni varmaankin kysyy miten tällainen kummilapsi liittyy ammattiosaston toimintaan? Olen itse ajatellut asian näin: tämä lapsi saa nyt koulutusta, oppii lukemaan ja kirjoittamaan ja niin hänellä on mahdollisuus ottaa asioista selvää. Hän pystyy aikuis-tuttuaan ajamaan omia ja muiden ihmisten etuja omassa maassaan. Varsinkin tyttöjen koulutus on Afrikan maissa tärkeää. Tytöt naitetaan

usein hyvin nuorina, melkein lapsina. Kaiken kummitoiminnan pohjana on YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus, johon kummijärjestöt ovat sitoutuneet. Sopimuksen kolmannessa artikkelissa todetaan: ”Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädännön toimitissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu.” Lähes kaikki maailman valtiot ovat allekirjoittaneet sopimuksen. Silti lasten oikeuksia rikotaan jatkuvasti. Tämän vuoksi mielestäni kaikkien ihmisten, myös ammattiosastojen ja -liittojen pitää auttaa heikoimmassa asemassa olevia lapsia ja nuoria myös kehitysmaissa.

08.04.06 Lensimme Helsingistä Amsterdamiin ja sieltä kymmenen tuntia Nairobiin. Iltayöstä olimme perillä. Oli ihmeellistä katsella Saharan hiekka-aavikkoa lentokoneesta. No, kaikki muukin kahden viikon matkalla oli minulle ihmeellistä. Lentokentällä meitä oli vastassa kaksi seitsemän hengen bussia ja kuljettajat, jotka myöhemmin osoittautuivat myös erinomaisiksi matkaoppaiksi. Bussit ja kuljettajat olivat koko matkan ajan käytössämme.

09.04.06 Hotellissa nukutun yön ja aamupalan jälkeen nousimme busseihin. Päivän kiertelimme ja katselimme Nairobina nähtävyyksiä. Köyhyys ja rikkaus kulkivat käsi kädessä. Valtava slummialue oli aivan huvipuiston vieressä. Huonokuntoista tietä riitti koko matkan ajaksi. Se ei kuitenkaan haitannut muuta kuin pakaralihaksia. Ihmeteltävää riitti niin paljon, että kuopat tiessä välillä unohtuivat. Nyt olin nähnyt ensimmäiset kirahvit ja krokotiilit, syönyt kamelia, krokotiilia ja strutsia sekä nähnyt aivan upean afrikkalaisen tanssiesityksen. Aika paljon yhdelle päivälle.

10.04.06 Aamiaisen jälkeen matka kohti Nakurua alkoi. Tiet olivat vielä kehnompia kuin edellisenä päivänä. 180 kilometrin matkaan kului aikaa neljä tuntia. Ihailimme eksoottisia eläimiä bussien ikkunoista. Suuret seepra- ja antilooppilaumat hämmästyttivät meitä. Myös vaaleanpunaiset flamingot järvien rannoilla näyttivät ihmeellisiltä ja kauniilta.

Hotelliin päästyämme veimme vain matkatavaramme huoneisiin ja lähdimme ensimmäiselle vierailulle lastenkotiin. Jo matka lastenkotiin oli järkytys. Katujen varsia reunustivat

peltihökkeliäsunnot. En vielä silloin tajunnut, että asuminen on lämpimissä maissa aivan erilaista kuin täällä kylmässä pohjolassa. Toki rikkaammilla ihmisillä oli asuttavanaan ihan oikeat talot mutta köyhät tälläkin slummialueella asuivat peltiseinäisissä ja -kattoisissa taloissa.

Lastenkotia ympäröi tiilimuuri jonka päälle oli laitettu lasinsiruja ja portilla oli vartija. Sydäntäni kylmäsi ja tuntui tosi pahalta, sillä eihän tällaiseen ollut tottunut. Lastenkodin piha oli aika karun näköinen. Leikkikaluja ei paljon ollut, mutta lapset näyttivät iloisilta ja terveiltä. Veronica oli vielä koulussa. Hänet tapaan vasta huomenna.

11.04.06 Tänään kävimme Center of Hope ammattikoululla tutustuen kouluun ja sen oppilaisiin. Tässä ammattikoulussa annetaan opetusta köyhille nuorille. Myös ammattikoulu oli aidattu betoniaidalla ja aita päällystetty lasinsiruilla. Tutustuimme koulun opetustiloihin. Iltapäivän vietimme taas lastenkodilla. Tällä kertaa tapasin kummilapsemme Veronican, suloisen pienen tytön. Kielivaikeuksien vuoksi kommunikointi oli hankalaa. Veronican äidinkieli on

swahili mutta hän saa koulussa myös englanninkielen opetusta. Hänen englannin taitonsa oli vielä huonompi kuin minun. Jotenkin vain opimme ymmärtämään toisiamme.

Lastenkodilla oli puute kaikenlaisesta tavarasta. Mama Justine, lastenkodin johtaja, teki pitkän listan tarvittavasta. Ammattiosastomme osti lasten käyttöön viisikymmentä moskiittoverkkoa sekä osallistui huomattavalla summalla peltikaton korjaukseen. Sadekausi oli tulossa ja katto vuoti pahasti. Vuotavan katon takia osassa lasten sänkyjä ja patjoja oli kosteusvaurioita. Niinpä osallistuimme myös uusien patjojen ostoon.

12.04.06 Aamupäivän lepäsimme. Iltapäivällä teimme 30 lapsen kanssa eväretken Menengain samuneele tulivuorelle. Retki oli lapsille juhlaa. Myös meille matkalaisille tuli uutta ihmeteltävää. Huikeat maisemat korkealla vuorella mykistivät meidät mahtavuudellaan.

13.04.06 Tämän päivän kummimatkalaiset viettivät keskenään. Kuskimme kuljettivat meitä moneen paikkaan. Kävimme myös päiväntasaajalla. Illan ja seuraavan yön vie-

REILU MATKAILU

kuva: Kirsi Johanna Martonen

kuva: Kirsi Johanna Martonen

kuva: Ilpo Heikkilä

kuva: Ilpo Heikkilä

timme satumaisen kauniilla saarella Baringojärvellä.

14.04.06 Pitkäperjantai. Aikaisin aamulla lähdimme paratiisisaarelta ja ajoimme neljä tuntia takaisin Nakuruun. Iltpäivän vietimme ammattikoululla, jossa nuoret olivat järjestäneet meille ohjelmaa. Eri heimoista olevat oppilaat esittelivät meille perinneruokiaan. Kovin herkulliselta eivät heidän ruokansa minusta näyttäneet. Toisaalta tuskinpa meidän omat perinneruokamme herättäisivät heissä yhtään sen suurempaa ruokahalua. Esittelyn ja ruokailun jälkeen nuoret esittivät erilaisia tanssiesityksiä, joihin me vieraat saimme osallistua. Lahjaksi naiset saivat batiik-kivärjätyn kikoi-kankaan ja miehet masai-viitan. Lopuksi istutimme jokainen oman puun ammattikoulun pihalle. Ehkä joskus pääsen katsomaan miten istuttamani puuni on kasvanut.

15.04.06 Nousimme ylös aamulla puoli kuudelta. Kevyen aamupalan jälkeen lähdimme kummilapsiemme kanssa Nakurun kansallispuistoon safarille. Ennen varsinaista safaria kävimme aamiaisella lasten kanssa. Enpä olisi uskonut, että näin paljon villieläimiä voi nähdä viiden tunnin aikana. Onhan tämä aivan erilaisista kuin television kuvaruudusta katsottuna. Kymmeniä kirahveja kaulat pitkänä, päät puiden latvojen korkeudessa, laumoittain elefanteja ja erilaisia antiloppeja sekä paljon muita eläimiä. Flamingot järven rannalla olivat kauniita mutta haisivat pahalle.

16.04.06 Ensimmäinen pääsiäispäivä. Lähdimme lasten kanssa katolisen kirkon pääsiäismessuun. Kirkko oli koristeltu vaaleanpunaisin ja valkoisin ilmapalloin, ja seinällä oli tummaihoisen Jeesus. Messun jälkeen veimme kummilapsiemme syömään sekä ruokailun

jälkeen vieraiksemme hoteliin. Uima-allas täyttyi iloisesta naurusta. Ennen lastenkodille paluuta tarjosimme lapsille vielä limua, sipsejä ja karkkia.

17.04.06 Viimeinen päivämme Nakurussa. Lastenkodilla oli järjestetty juhlat meidän kunniaksemme. Juhlissa oli paljon erilaista ohjelmaa ja puheita. Myös täällä saimme jokainen lahjan ja kaulaamme seppeleen. Kiitelimme toisamme puolin ja toisin. Haikain mielin jätimme hyvästit kummilapsillemme ja lastenkodin henkilökunnalle. En voinut luvata Veronicalle palaavani joskus, koska en tiennyt, olisiko tämä ainoa matkani sinne. Seuraavan aamuna lähdimme kohti Masai Maran kansallispuistoa. Vierailu lastenkodilla oli ohi.

Tällä hetkellä säästän jälleen päästäkseni uudelle matkalle Keniaan, Nakuruun ja lastenkotiin. Jos kaikki käy suunnitelmien mukaan, niin seuraava kummimatka tehdään ensi vuoden maaliskuussa.

Miksi lähdän uudelleen näin kalliille matkalle? Koska Afrika lumosi

minut valollaan ja koska näille lapsille, niin kuin kaikille lapsille maailman joka kolkassa, on erittäin tärkeää, että joku välittää heistä. Edes hetken he saavat tuntea olevansa tärkeitä ja rakastettuja, edes hetken on jollakin aikaa pitää heitä kädestä. ★

Maija Knuutila

Kirjoittaja on Palvelualojen ammattiliiton Liikealan Hämeenlinnan seudun ammatiosaston taloudenhoitaja

Palvelualojen ammattiliiton Liikealan Hämeenlinnan seudun ammattiosasto täyttää tänä vuonna 80 vuotta. Juhlan kunniaksi osasto on avannut tilit, Nordea 103230-536825, Osuuspankki 568000-2203838. Tileille kertyvillä rahoilla osallistutaan sairaanhoitajan palkkaamiseen Nakurun lapset ry:n tukemaan lastenkotiin. Tavoitteena on saada kokoon ainakin yhden vuoden palkkakustannukset. Keniassa sairaanhoitajan yhden kuukauden palkka on noin 120 euroa.

kuva: Kirsi Johanna Martonen

Elämän tuho ja sen säilyttäminen:

Abortista rangaistujen naisten tukeminen reilun kaupan kautta

Abortti ja naisen oikeus siihen herättävät kuumia tunteita ympäri maailmaa uskontokuntaan ja ihonväriin katsomatta. Neljäsosa maailman väestöstä elää maissa, joissa on erittäin tiukka aborttilaki – pääasiassa Latinalaisessa Amerikassa, Afrikassa ja Aasiassa. Raskaudenkeskeytys on laitonta useassa maassa, ja joissakin siitä voi seurata naiselle vankeusrangaistus.

Nepalin aborttilaki

Myös Nepalissa abortti oli laitonta vuoteen 2002 saakka ja rangaistus siitä oli kova: kolmesta vuodesta jopa elinkautiseen. Lain arvioidaan pakottaneen jopa tuhansia naisia hakemaan raskauden keskeytystä vaarallisissa olosuhteissa. Toimenpiteistä seurasi usein myös komplikaatioita, joita oli hoidettava sairaalassa. 1990-luvulla maan vankiloissa oli enimmillään satakunta naista syytettynä abortin tekemisestä tai sen yrityksestä. Osalla heistä oli lapsiaan mukanaan vankilassa.

Nepalin laki ei kuitenkaan määritellyt aborttia yksiselitteisesti, vaan myös luonnollisista syistä tai raskaasta työstä aiheutuneesta keskenmenosta sekä kuolleena syntyneestä lapsesta

Nepalin poliittiset muutokset parantavat naisten ja tyttöjen asemaa pienin askelin.

voitiin äitiä syyttää kuolemantuottamuksesta.

Hallitus lopulta laillisti epätoivottun raskauden keskeytyksen vuosituhannen alussa, koska naisia kuoli epämääräisissä olosuhteissa tehtyihin laittomiin abortteihin. Nepalissa kuoli 2000-luvun aikana UNDP:n arvion mukaan synnytykseen 740 äitiä sadastatuhannesta – Suomessa vastaava luku oli kuusi, Namibiassa 300.

Abortin laillistamisen jälkeen naisten oikeuksia ajavat järjestöt alkoivat vaatia vangittujen naisten armahtamista. Vuonna 2004 kuningas Gyanendra alkoikin pikku hiljaa armahtaa abortista tuomittuja.

Rangaistujen naisten uudet elämän eväät

Nepalin ensimmäinen ja edelleen suurin Reilun kaupan järjestö Mahaguthi pyrkii parantamaan syrjittyjen

ihmisten asemaa ja mahdollistamaan heidän itsenäisen toimeentulonsa. Järjestö on yhteiskunnallinen toimija, jolla on myös aktiivinen rooli eri ihmisryhmien aseman parantamisessa.

Mahaguthin toiminnasta ovat hyötynneet myös abortista rangaistut naiset. Kolme vuotta sitten järjestössä toimi yhdysvaltalainen vapaaehtoistyöntekijä, joka halusi tehdä jotakin naisvankien hyväksi. Tukeakseen näitä naisia ja heidän palaamistaan yhteisöön rangaistuksen päätyttyä Mahaguthi käynnisti vuoden mittaisen kutojakoulutuksen, johon osallistui aluksi kahdeksan 16-50-vuotiaasta vankia. Järjestö hankki vankilaan ompelukoneita sekä rukkeja työvälineiksi paikallisesta mattotehtaasta. Naiset tekivät myös kirjontatöitä tyynyliinoja, joita myytiin menestyksekkäästi Nepalissa Mahaguthin kautta.

Yhteistyö vankilan kanssa ei ollut

helppoa. Miehillä elannon hankkiminen käsitöillä vankilasta käsin ei ole harvinaista, naisille taas on. Mahaguthin markkinointijohtaja Sonali Shrestra kertookin, että naisia piti aluksi vakuuttaa ja rohkaista paljon. Ansioiden ja ammattitaidon hankinnan lisäksi kädentyöt olivat naisille myös eräänlaista taideterapiaa. Kirjontatöissä saattoi käyttää omaa mielikuvitustaan ja värejä harmaan vankilaelämän tasapainottamiseksi.

Hankkeen vaikuttavuutta haluttiin lisätä, ja opin saaneet naiset alkoivat kouluttaa toisia, eikä Mahaguthin panosta enää tarvittu. Naisten nykyvaiheista ei kuitenkaan ole tietoa, sillä Shrestra kertoo, ettei heidän etenemistään ei ole tehty seurantaa.

Taloudellinen itsenäisyys

”Taloudelliset rajoitteet ovat naisten suurin kompastuskivi”, Sonali

Shrestra arvioi. ”Sen muuttaminen on ensimmäinen askel. Naisten asema paranee taloudellisen itsenäisyyden myötä.”

Taloudellista itsenäisyyttä Mahaguthi tarjoaakin – sen piiriin kuuluu 150 itsenäistä käsityöläisryhmää ja lähes 2000 käsityöläistä ympäri maata. Heistä noin 90 % on naisia. Reilu kauppa kiteytetään usein oikeudenmukaisen korvauksen maksamiseen tehdystä työstä. Reilu palkka on kuitenkin vain siemen, jonka ympärillä hedelmälöhä ovat reilu työsuhte sekä työntekijän ja hänen perheensä toimeentulo ja hyvinvointi. Mahaguthi, ”suuri järjestö”, on hyvä esimerkki siitä, kuinka reilu kauppa voi laaja-alaisesti nostaa esiin ja parantaa yhteiskunnan vähäväkisten asemaa. ☆

Anastasia Laitila

Naiset ovat Nepalin taakankantajia. Mahaguthi-järjestö on osaltaan edistämässä perinteisen työnjaon muutosta kohti naisten taloudellista itsenäisyyttä

Gandhilaista vastuunottoa

Nepalilainen Reilun kaupan järjestö Mahaguthi rakentuu gandhilaisin perintein ashram-yhteisön ympärille. Vuonna 1927 perustettu ashram on järjestön sydän: keskus, jossa naiset voivat asua, opiskella ammattitaitoja, työskennellä ja kasvattaa ruokansa itse. Gandhin hengessä järjestö pyrkii kokonaisvaltaisesti muuttamaan yhteiskunnallista epätasa-arvoa.

Mahaguthi juhlistaa vuosittain kansainvälistä Reilun kaupan päivää erilaisin tempauksin. Toissa vuonna järjestö vietti juhlapäivää kodittomien lasten kanssa. Järjestön tavoitteena on opettaa lapsia selviytymään elämässä ja pysymään kaidalla tiellä. Reilun kaupan päivänä 2005 Mahaguthi keräsi kolehtia, jolla voitiin kattaa viiden lapsen ammattikoulutuksen kustannukset.

Mahaguthi toteuttaakin jossain mittakaavassa sosiaalipolitiikkaa Nepalin valtion puolesta. ”Hallituksen toiminta ei ole tehokasta, sillä se ei tunne ruohonjuuritasoa”, toteaa markkinointijohtaja Sonali Shrestra. Mahaguthi pyrkii palauttamaan tulojaan yhteiskuntaan mm. lahjoittamalla niitä köyhille. Avunanto ei kuitenkaan ole itsetarkoitus, sillä työllistämällä köyhiä ihmisiä Mahaguthi tukee Nepalin taloutta.

Shrestra korostaa toiminnan pitkäjänteisyyden tarvetta, sillä rakenteita muutetaan hitaasti. Mahaguthi pyrkii tavoitteisiinsa sekä ihmisten tukena kylätasolla että lobbaamalla poliitikkoja. ”Haluamme antaa esimerkin, että pienilläkin teoilla voidaan vaikuttaa.”

Mahaguthin markkinointijohtaja Sonali Shrestra vieraili Suomessa Reilun kaupan markkinoilla 2006.

Anastasia Laitila

NÄKÖKULMA KOMITEAMIENTITÖIHIN

Intian rautateiden ongelma ja Lalu Prasad Yadavin hämmästyttävä ratkaisu siihen

Intian rautateillä meni huonosti, vararikko uhkasi. Rysäys olisi iso, koska valtion rautateillä liikkuu päivittäin 16 miljoonaa matkustajaa ja yli miljoona tonnia rahtia, työntekijöitä on liki puoli-toista miljoonaa ja ja kiskoja yli 63 000 kilometriä.

Globaalin yleisen käytännön mukaisesti ongelmaa ratkomaan asetettiin komitea, joka tämän maailmanajan komiteoiden yleisesti hyväksytyn viisauden mukaan esitti sekä henkilö- että tavaraliikenteen taksojen nostamista, henkilökunnan irtisanomisia, lisähoitusta tappioiden peittämiseen ja lopussa häämötti rautateiden yksityistämisen.

Keväällä 2004 valtaan tulleen Kongressipuolueen johtaman koalitiiohallituksen rautatieministeriksi valittiin kiistanalainen ja junttina pidetty Lalu Prasad Yadav. Pitkään Intian politiikan huipulla huojunut Lalu oli hankkinut kovan maineensa Intian köyhimmän osavaltion Biharin pääministerinä. Kärjistetysti, mitä enemmän New Delhissä istuva Intian poliittinen eliitti

oli halveksinut hovikelvotonta maatais-rodun edustajaa, sitä hartaammin Biharin rutiköyhillä takamailla Lalua oli palvottu. Hän oli selvästi alistettujen ja marginalisoitujen luokkien sankari.

Pienviljelijätaustainen Lalu paneutui tehtäväänsä tarmokkaasti. Tuloksia alkoi syntyä saman tien. Parissa vuodessa rautatiet ovat muuttuneet. Palvelutaso on noussut sekä henkilö- että rahtipuolella. Tulosta rautatiet tahkoavat nyt erinomaisesti, julkisen sektorin yrityksistä vain kansallinen öljy- ja kaasuyhtiö ONGC pärjää paremmin.

Lalu onnistui tässä tekemällä miltei kaikessa päinvastoin kuin komitea oli ehdottanut. Työntekijöiden työpaikat turvattiin, työoloja parannettiin ja etuisuuksia lisättiin, rahti- ja henkilöliikennetaksoja laskettiin.

Lalu vaatii työtovereiltaan rehellisyyttä, asioihin paneutumista ja näkemystä. ”Sanoin vain, että emme anna kenenkään varastaa. Meidän on lopetettava se”, kertoo Lalu Prasad India Today

Villupuram, yksi Intian Rautateiden noin 8 000 asemasta.

lehdessä 9.4.2007. Ministeri teki henkilökohtaisesti tarkastuskäyntejä, punnitsi rahtikuormia ja vertasi tulosta rahtikirjojen ilmoittamiin määriin ja löysi suunnattomia eroja. Useita virkailijoita rangaistiin. Intian Rautatiet on myös valtava tavaranoastaja. Terästä, sementtiä, polttoainetta jne. kuluu, ja 16 miljoonasta päivittäisestä matkustajasta moni syö ja juo junissa. Ostoista vastaavilla on ollut mahdollisuus hyötyä tekemis-
tään sopimuksista, saada boforssia.

Isot laivat kääntyvät hitaasti. Intia on tavattoman iso laiva, maan tapa ikaikainen, rautatiet valtava kokonaisuus. Sen toimintamallien muuttaminen ei pitäisi olla vähällä mahdollista. Miten sitten Lalu onnistui muuttamaan ongelmayhtiön kruununjalokiveksi olemattoman lyhyessä ajassa? G. Raghuram, Indian Institute of Managementin professori, nimeää leimaa-antavaksi Lalu Prasadin terveeseen maalaisjärkeen perustuvan johtamistyyliin. Lalu valitsee oikeat henkilöt tehtäviin, asettaa päämääriä, antaa alaiselleen johdolle valtuudet toimia ja odottaa näiltä tuloksia. Ministeri huolehtii rautateiden työläisten

eduista ja suhtautuu myönteisesti ammattiliittoihin. Lalu Prasad uskoo toivon ja innostuksen istuttamiseen ennemmin kuin pelon ja ahdistuksen.

Toisenlaista selitystä Lalun toimintatapoihin tarjoaa William Dalrymple kirjassaan The Age of Kali. Dalrymple siteeraa nimettömänä pysyttelevää valtionhallinnon virkamiestä: ”...Mikäli haluaa hallita Intiassa, täytyy olla pelätty. Lalua pelätään. Hän esittää mielellään yksinkertaisen maalaismiehen roolia, mutta tuon naamion takana hän ei ole kenenkään huijattavissa. Hän on väkivallan mies. Kukaan ei uskalla olla piittaamatta hänen käskyistään.”

Mikä selitys sitten onkin, jotenkin Lalu on saanut ihmeen aikaan valtionyhtiön vastuullisena ministerinä ja muutostoimivana. Lalu Prasad Yadav syntyi pientilallisen ja yläkastisten karjapaimenen perheeseen. Lalun vanhemmat veljet lähtivät Patnan kaupunkiin töihin, ja saatuaan riittävästi rahaa säästöön, kutsuivat Lalun luokseen ja 1960-luvun alussa laitoivat lukutaidottoman 12-vuotiaan kouluun. Nyt Lalu Prasadin saavutuksia tutkitaan malliesimerkkeinä yliopistoissa. Yhdysvalloista asti eliittiyliopistojen opiskelijaryhmät tulevat kuulemaan Lalua ja vierailukutsuja luennoimaan satelee. ☆

Antti Markkanen

Maailmankauppalehti 20 vuotta sitten

Uutisia kehitysmaakauppojen SADCC-kananotosta käydyistä neuvotteluista

Tupu, Hupu ja Lupu (elikkä Pasi, Eke ja Risto) ovat käyneet palaveeraamassa ulkoministeriön kehitysyhteistyösoston ja kauppapoliittisen osaston ihmisten ja Sorsan SADCC-erityisavustajan kanssa. Ensimmäisen neuvottelukierroksen suorat tulokset ovat melko synkät. On kai pakko myöntää, että tämä ensimmäinen erä päättyi meidän kannaltamme tappioon. Mitkään tärkeimmistä vaatimuksistamme

eivät ole näillä näkymillä menossa läpi.

Ainoa, mitä valtio nyt näyttää tekevän SADCC-tuonnin hyväksi, ovat kehitysyhteistyöprojektit, jotka lisäävät SADCC-maiden raaka-aineiden jalostuskapasiteettia ja rehabilitoivat jo nykyään olemassa olevaa kapasiteettia. Toivomme myös edelleen saavamme hallitukselta tai Sorsalta suosituskirjelmän – velvoitetta tai määräystä ei ole odotettavissa – erilaisille valtion elimille, jotta ne selvittäisivät, onko niillä mahdollisuuksia suunnata hankintojaan SADCC-maihin.

Huvittava piirre käymissämme keskusteluissa oli se, että esitellessään

asiaa virkamiehet lähtivät liikkeelle asianmukaisesta retoriikasta: ”tämän sopimuksen tarkoituksena on etsiä konkreettisia yhteistyömuotoja” -tyyliin, mutta konkreettisista ehdotuksistamme keskusteltaessa vasta-argumenttien logiikka oli yleensä se, että ”näin ei kyllä ole ollut tapana tehdä ennen, joten kyllä tämä nyt jää tähän”.

Suomen kaltaisessa markkinatalousjärjestelmässä (!) ei ole mahdollista antaa valtion elimille määräyksiä siitä, mistä niiden pitäisi tehdä hankintojaan. GATT:n määräysten takia maaryhmäkohtaisia tullivapauksia ei voida myöntää, ellei kyse ole erityisen

uuden vapaakauppa-alueen perustamisesta, ja sehän on tietysti täysin mahdoton ajatus. SADCC-tuonnin subventoiminen ei ole markkinatalouden idean mukaista.

Eli kun mitään ei ole ennenkään tehty, niin mitään ei voida nytäkään tehdä. Mutta kansalaisjärjestöt voivat tuki jatkaa omaa ihanteellista ja kunioitettavaa työtään.

Ainakin tällä hetkellä näyttää siis siltä, että kansalaisjärjestöt – lähinnä kehitysmaakauppapayhdistykset – jäävät vielä kovin yksin SADCC-tuonnin edistämisyrykimyksissään. (Emme ole tosin vielä tavanneet Väyrystä, mutta

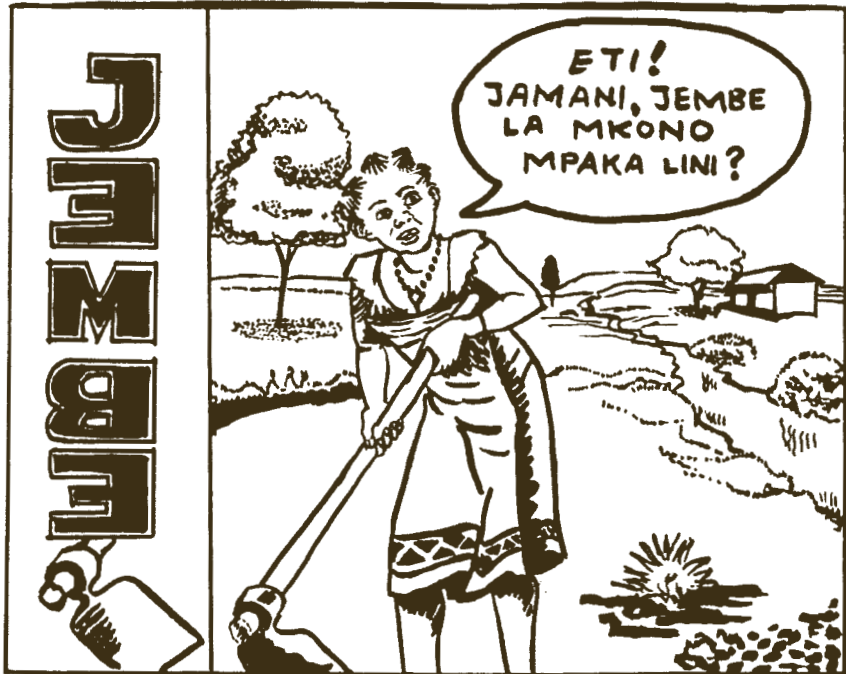
hänkin kuuntelee UM:n virkamiehiä eikä meitä.)

Risto Isomäki

Kehitysmaakauppojen kauppalehti ja prosentiliikkeen kiertokirje 1/87, huomattavasti lyhennetty.

TOIM. HUOM. Artikkelissa mainituista henkilöistä Tupu on nykyisin telkkarissa töissä, Hupu Tampereen kehitysmaakauppapayhdistyksen talousvastaava, Lupu kirjailija ja kansalaisjärjestöaktiivi. Väyrynen on ulkomaankauppa- ja kehitysministeri. Sorsa on kuollut. Keskustelu julkisista hankinnoista on edelleen ajankohtainen ja nykyisin monet kansalaisjärjestöt lobbaavat ahkerasti julkisia hankintoja Tupun, Hupun ja Lupun viitoittamalla tiellä.

SARJAKUVA

Arnold Chatanda opiskelee kuvanveistoa Bagamoyo Sculpture School:ssa ja piirtää sarjakuvia tansanialaiseen Changamoto-sanomalehteen.

Jembe – Kuokka

Voi hyvät ihmiset, mihin asti on käsin kuokittava?/Ensin kuokka ajaa meidät piippuun ja viivyttaa kehitystämme. /Hallituksen tulee huolehtia meistä ja antaa meille avustuksena kunnan välineitä maanviljelyyn.

Reilun kaupan toimijat

Maailmankauppojen liitto ry

www.maailmankaupat.fi

- Suomessa toimivien maailman-kauppa- ja kehitysmaakauppayhteisöjen yhteistyöjärjestö
- Liiton jäsenet ylläpitävät reilun kaupan erikoismyymälöitä, joissa on myynnissä laaja valikoima kehitysmaissa oikeudenmukaisin ehdoin tuotettuja elintarvikkeita ja käsitöitä.
- Liitto ja sen jäsenet tiedottavat, kouluttavat ja toimivat monin tavoin kehitysyhteistyössä.

Reilun kaupan merkki,

Reilun kaupan edistämisyhdistys ry

www.reilukauppa.fi

- Myöntää Reilun kaupan merkkiä ja valvoo sen käyttöä Suomessa sekä tiedottaa reilusta kaupasta
- Myynnissä mm. merkillä varustettuja avokadoja, ananaksia, appelsiineja, banaaneja, sitruunoita, viinirypäleitä, kahvia, teetä, suklaata, kaakaota, sokeria, hunajaa, mysläiä, riisiä, keksejä, täysmehua sekä jalkapalloja. Tuotteita myydään lähes joka marketissa.
- Jäsenenä 22 järjestöä, Maailmankauppojen liitto yhdistyksen perustajajäseniä.

Reilun kaupan puolesta Repu ry

www.repu.fi

- Edistämisyhdistyksen piirissä toimivien vapaaehtoisten henkilöyhdistys, jolla on paikallisryhmiä.

Kansainväliset toimijat

IFAT (The International Fair Trade

Association) www.ifat.org

Perustettu 1989. Suurin reilun kaupan järjestö, jonka jäsenistönä on niin kehitysmaatuottajia, maailmankauppoja, maahantuojia kuin muitakin tahoja.

EFTA (European Fair Trade

Association) www.eftafairtrade.org

Perustettu 1990. Eurooppalaisten reilun kaupan maahantuojien järjestö.

NEWS (Network of European

Worldshops) www.worldshops.org

Perustettu 1994. Jäseninä olevat 13

Euroopan maan Maailmankauppojen

liitot edustavat noin 2700 Maailman-

kauppaa, joissa on yhteensä noin

100 000 vapaaehtoistyöntekijää.

FLO International (Fair Trade

Labelling Organization International)

www.fairtrade.net

Perustettu 1997. Valvoo Reilun kaupan

merkki -tuotteita ja tiedottaa niistä.

FINE

IFATin, EFTAn, NEWSin ja FLOn yhteistyö-

elin, joka pyrkii vaikuttamaan päätöksen-

tekoon mm yhteisen edunvalvontatoimiston

kautta Brysselissä.

Maailmankaupat ja

Kehitysmaakaupat Suomessa

Maailmankauppojen liiton

jäsenkaupat aakkosjärjestyksessä

paikkakunnan mukaan

Reilun Kaupan Tähti/A-Star Oy

Hämeentie 48

00500 Helsinki

p. 09-773 4323

tahti@kaapeli.fi

www.reilunkaupantahti.fi

Maailmankauppa Kirahvi

Vain tapahtuma- ja markkinamyyntiä.

Toimisto ja varasto:

Rengonraitti 22 as 1

14300 Renko

p. 050-376 2424

kirahvi@virpi.net

Maailmankauppa Kielä

Ivalontie 12

99800 Ivalo

puh./fax 016-662005

kiela.inari@luukku.com

Maailmankauppa Päiväntasaaja

Koskikatu 11

80100 Joensuu

p. 050-443 5503

paivantasaaja@elisanet.fi

Maailmankauppa Mango

Kauppakatu 5

40100 Jyväskylä

p. 014-216 431

mango@maailmankauppa.inet.fi

www.maailmankauppamango.net

Jokilaakson Maailmankauppa

Arja Paakkanen

Kumpulantie 15

42100 Jämsänkoski

p. 014-713 758

arja.paakkanen@saunalahti.fi

Kokkolan Maailmankauppa

Torikatu 13, 67100 Kokkola

p. 06-831 3264

klanmaailmankauppa@netti.fi

Kouvolan Maailmanpuu

myyntipiste:

Kouvolan Luontokauppa

Keskikatu 6

45100 Kouvola

p. 050 574 4527/Tiina Saavalainen

Kuhmon Kehitysmaakauppa

Seurakuntakeskus

88900 Kuhmo

Sointu Sallinen

p. 08-655 0465

kuhmonmaailmankauppa@luukku.com

Maailmankauppa Sikitiko

Myymälä 016, Kauppahalli

53100 Lappeenranta

p. 05-415 3651

kehy.lpr@pp.inet.fi

yhdistykset.etela-karjala.fi/kemayh/

Lohjan Maailmankauppa

Kalevankatu 1

08100 Lohja

p. 019-331 646

kauppa@lohjanmaailmankauppa.sivut.fi

Juuttiputiikki

Hallituskatu 11 L 4

90100 Oulu

puh./fax 08-311 5189

putiikki@juuttiputiikki.fi

www.juuttiputiikki.fi

Raahen Maailmankauppa Hiirenkorva

Koulukatu 3

92100 Raahе

p. 08-221781

hiirenkorva@suomi24.fi

Maailmankauppa Elimu

Rovakatu 9

96100 Rovaniemi

p. 044 318 2188

elimu@maailmankauppaelimu.org

www.maailmankauppaelimu.org

Savonlinnan Kehitysmaakauppa

Olavinkatu 48

57100 Savonlinna

p. 015-514 456

kehitysmaakauppa@yahoo.com

www.geocities.com/

kehitysmaakauppa/

Tampereen Kehitysmaakauppa

Kohmankaari 3

33310 Tampere

p. 03-344 6770

fax 03-345 0521

posti@kehitysmaakauppa.org

www.kehitysmaakauppa.org

Maailmankauppa Tasajako

Kehräsaari, A-talo

33200 Tampere

p. 03-222 8826

maailmankauppa@tasajako.org

www.tasajako.org/

Maailmankauppa Aamutähti

Eerikinkatu 5

20100 Turku

p. 02-250 2191

fax 02-251 7465

tumakaup@sci.fi

Rauhanpuolustajien

Maailmankauppa

Alinenkatu 26 B

23500 uusikaupunki

p. 02-841 6532

Äetsän Kehitysmaakauppa

Kontintie 5

38300 Kiikka

p. 03-513 1221

Yhdistykset ja toimintaryhmät

Helsingin Kehitysmaakauppayhdistys

c/o Planet fair trade

Kolmas linja 12

00530 HKI

www.planetfairtrade.net/yhdistys

uusivaihde@hotmail.com

Hyvinkään kehitysmaayhdistys ry

Pj Aimo Juhola

Uima-altaankatu 29

05820 Hyvinkää

p. 040-5060 796

aimo.juhola@pp.inet.fi

Kajaanin kehitysmaayhdistys ry

c/o Päivi Turunen

Pihkapolku 25

87500 Kajaani

Kuopion kehitysmaayhdistys Juutti ry

c/o Elämänlanka

Torikatu 17

70110 Kuopio

p. 017-261 4774

juutti.ry@gmail.com

Lahden kehitysmaakauppayhdistys

c/o Jarkko Pylväs

Karstulantie 8 D 61

00550 Helsinki

puh. 041-505 2745

jarkko.pylvas@helsinki.fi

Kehitysmaakauppa Karibu

Mikkeli

p. 015-369 133

mari.ylonen@e-ylonen.inet.fi

kemamikkeli@suomi24.fi

Oulun eteläisen alueen

maailmankauppayhdistys

c/o Anu Hilli

p. 050-552 4947

Uusi Tuuli ry (Estelle)

Aurinkotehdas

Kirkkotie 6-10

20540 Turku

p. 02-233 9313

laiva: 040-596 9918

fax 02-2371 670

uusituuli@estelle.fi

www.estelle.fi

Reilua kauppaa turuilla ja toreilla ympäri Suomen

Maailmankauppa Kirahvin kulkukauppiat vuosittain yli sadassa markkinatapahtumassa

Hämeenlinnassa Reskalla kuukausimarkkinoilla ja käsityöläisten joulukadulla

Maailmankauppa KIRAHVI

Maailmankauppa Kirahvi

p. 050-376 2424

p. 041-454 8912

kirahvi@virpi.net

Maailmankaupat — Reilua kauppaa